

2022-04-04
Dnr 2022-000073
Handläggare: M. Hedlund
023-48 88 18

Handlingsprogram för räddningstjänst

Falu, Borlänge, Sätters, Gagnefs och Ludvika kommuner.

2022-03-11

Säkerhet – Omtanke - Trygghet

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Beskrivning per kommun	5
2.1	<i>Falu Kommun.....</i>	6
2.2	<i>Borlänge kommun</i>	7
2.3	<i>Ludvika kommun</i>	8
2.4	<i>Säters kommun.....</i>	9
2.5	<i>Gagnefs kommun</i>	10
3	Styrning av skydd mot olyckor	11
3.1	<i>Organisation och styrning</i>	11
3.2	<i>Revidering av Handlingsprogram för räddningstjänst</i>	11
3.3	<i>Uppdrag.....</i>	11
3.4	<i>Styrdokument</i>	11
4	Risker	12
4.1	<i>Övergripande beskrivning</i>	12
4.2	<i>Brand i byggnad</i>	14
4.3	<i>Brand i annat än byggnad (Utomhus).....</i>	18
4.4	<i>Trafikolycka</i>	18
4.5	<i>Olycka med farliga ämnen</i>	20
4.6	<i>Naturolycka</i>	22
4.7	<i>Drunkning</i>	23
4.8	<i>Antagonistiska hot</i>	23
5	Värdering	23
5.1	<i>Övergripande beskrivning</i>	23
5.2	<i>Brand i byggnad</i>	24
5.3	<i>Brand i annat än byggnad.....</i>	25
5.4	<i>Trafikolycka</i>	25
5.5	<i>Olycka med farliga ämnen</i>	25
5.6	<i>Naturolycka</i>	26
5.7	<i>Drunkning</i>	26
5.8	<i>Antagonistiska hot</i>	26

6	Mål.....	26
6.1	<i>Nationella mål.....</i>	27
6.2	<i>Lokala mål.....</i>	27
6.2.1	Medlemskommunernas vision och övergripande målsättningar.....	27
6.3	<i>RDM :s Vision och målsättningar.....</i>	27
6.3.1	Vision.....	27
6.3.2	Inriktningsmål.....	28
6.3.3	Säkerhetsmål.....	28
6.3.4	Verksamhetsmål.....	28
7	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet.....	29
7.1	<i>Övergripande beskrivning.....</i>	29
7.1.1	Tillgång till egna resurser.....	29
7.1.2	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner.....	31
7.1.3	Alarmering av räddningstjänst.....	32
7.1.4	Brandvattenförsörjning.....	33
7.1.5	Responstid.....	33
7.1.6	Överlåta åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder.....	35
7.1.7	Samverkan med andra aktörer.....	35
7.1.8	Varning och information till allmänheten.....	35
7.2	<i>Beskrivning av förmåga stationsvis och per olyckstyp.....</i>	37
7.2.1	Stationsövergripande förmåga.....	37
7.2.2	Förmåga per olyckstyp.....	38
7.3	<i>Operativ ledning.....</i>	40
	Övergripande beskrivning.....	40
7.3.1	Ledningsnivåer.....	40
7.4	<i>Samtidiga och omfattande räddningsinsatser.....</i>	41
7.4.1	Samtidiga räddningsinsatser.....	41
7.4.2	Olyckor som kräver nationella och internationella resurser.....	42
7.4.1	Uthållighet över tid.....	43
7.5	<i>Räddningstjänst under höjd beredskap.....</i>	43
7.5.1	Höjd beredskap.....	43
7.5.2	Extraordinär händelse.....	44
8	Uppföljning, utvärdering och lärande.....	44
8.1	<i>Lärande av insats.....</i>	44
8.2	<i>Sakkunnigutlåtanden.....</i>	45
8.3	<i>Sakkunnig vid Polismyndighetens brandplatsundersökningar.....</i>	45
	Bilaga A Dokumentförteckning.....	46
	Bilaga B: Avtalsförteckning.....	47
	Bilaga C: Kompetenser.....	48
	Bilaga D: Beskrivning av samråd.....	49

1 Inledning

Detta dokument utgör ett gemensamt handlingsprogram för räddningstjänst enligt 3 kap. 8 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Programmet omfattar kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM) som består av de fem medlemskommunerna Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika. Se bild 1

Bild 1. Karta över Dalarnas län och de fem medlemskommunerna i RDM.

Kommunens skyldighet att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst fastställs i 3 kap. 3 § och 8 § LSO. Kommunen ska i dessa ange de risker som kan leda till räddningsinsatser, målen för verksamheterna, hur verksamheterna ordnas samt genomföra räddningsinsats.

Handlingsprogram för räddningstjänst upprättas av RDM. Handlingsprogram för olycksförebyggande verksamhet upprättas av respektive medlemskommun i samarbete med RDM. Räddningstjänstens brandförebyggande verksamhet är en del av den förebyggande verksamhet och anges i RDM:s delprogram för brandförebyggandeverksamhet.

Detta för medlemskommunerna gemensamma handlingsprogram för räddningstjänst antogs 2022-03-11 av direktionen för RDM, för att börja gälla 2022-04-04.

2 Beskrivning per kommun

Medlemskommunerna (Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika) hade fram till 31 december 2020 totalt 160 065 invånare, vilket är en ökning på 5% sedan 2010, samt en total geografisk yta på 5 996 km².

Befolkningsmängd, yta och kommungrupp för respektive kommun presenteras i tabell 1.

Kommun	Befolkningsmängd ¹	Yta (km ²) ²	Kommungrupp ³
Falun	59 528	2 275	C6
Borlänge	52 394	636	B3
Ludvika	26 604	1 648	C8
Säters	11 161	625	B4
Gagnefs	10 378	812	B4

Tabell 1. Befolkningsmängd, yta och kommungrupp per kommun inom RDM.

Inom förbundets finns sammanlagt 51 tätorter varav Falun, Borlänge, Säter och Ludvika är centralorter medan det i Gagnefs Kommun saknas centralort.

¹ Statistiska centralbyrån, Folkmängd i riket, län och kommuner 31 december 2020, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/BefolkningNy/table/tabViewLayout1/

² Statistiska centralbyrån, Land- och vattenareal per den 1 januari efter region och arealtyp. År 2012 - 2021, https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0802/Areal2012N/table/tableViewLayout1/

³ Sverige Kommuner och Regioner, Kommungruppsindelning, publicerad 11 mars 2021. <https://skr.se/skr/tjanster/kommunerochregioner/faktakommunerochregioner/kommungruppsindelning.2051.html>

2.1 Falu Kommun

Till ytan sett är Falu Kommun den största inom förbundet. Vid 31 december 2020 uppgick invånarantalet till 59 528 varav ca 87 % bor i kommunens 18 tätorter. Befolkningsfördelningen per tätort i kommunen redovisas i tabell 2.

Tätort	Befolkning
<i>Falun</i>	38 749
<i>Bjursås</i>	2 106
<i>Grycksbo</i>	1 886
<i>Svärdsjö</i>	1 333
<i>Sundborn</i>	941
<i>Gamla Berget och Korsgården</i>	924
<i>Enviken</i>	897
<i>Stennäset</i>	699
<i>Sågmyra</i>	631
<i>Linghed</i>	574
<i>Vika</i>	565
<i>Bengtsheden</i>	524
<i>Danholn</i>	461
<i>Aspeboda</i>	335
<i>Toftbyn</i>	285
<i>Karlsbyheden och Blixbo</i>	280
<i>Österå och Hökviken</i>	280
<i>Övertånger</i>	237
Totalt	51 707

Tabell 2. Befolkningsfördelning per tätort vid 31 december 2020.

Falu Kommun ligger i sydöstra delen av Dalarna och är residensstad i länet.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner betecknas kommunen som mindre stad/tätort.

I kommunen finns Länsstyrelsen Dalarna, Region Dalarnas huvudkontor, Falu Lasarett och Högskolan Dalarna. De två största arbetsgivarna är kommunen och Region Dalarna (främst lasarettet). Några stora företag är Arctic Paper Grycksbo AB och NKT Cables. Falu centrum är det viktigaste handelsområdet.

Genom de centrala delarna av Falun transporteras farligt gods på både väg och järnväg.

23 oktober 2021 återinvigdes Dalregementet för att återuppbygga två skyttebataljoner som beräknas nå full kapacitet under perioden 2028 - 2030.

Falu gruva som är belägen i Falu stad är ett av Dalarnas största turistmål med ca 250 000 besökare per år. Gruvan tillsammans med staden och bergmanslandskapet är en del av världsarvet, vilket innebär att det ska bevaras för framtida generationer för all framtid.

I östra delen av Falun ligger Lugnet som är en av Europas mest kompletta sport- och rekreationsanläggning och som har ca 1 miljon besökare per år.

I kommunen finns cirka etthundra dammar fördelade på Faluåns, Svärdsjövattendragens och Knivaåns avbördningsområden.

Största delen av kommunen består av skog, 88,1%, därefter jämnt fördelat mellan övrig mark, bebyggelse och jordbruksmark. I kommunen finns flera sjöar och vattendrag däribland Runn som är Dalarnas näst största sjö. Falu tätort har av MSB utpekats som ett av tjugofem områden i landet som är särskilt översvämningskänsligt. I staden finns två äldre trähusområden.

Underlag från Region Dalarna visar befolkningsförändringen för åren 2020 – 2030 gällande medlemskommunerna, Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika. Prognosen anger att andelen barn och unga (0 - 19 år) ökar något, arbetsför ålder (20 – 64 år) ökar ytterligare. Medan yngre pensionärer (65 – 79 år) minskar något men störst ökning har äldre pensionärer (80 + år). Sammanfattningsvis innebär det en total ökning där Falu kommun påvisar den största ökningen av medlemskommunerna.

2.2 Borlänge kommun

Borlänge kommun är förbundets näst största sett till antal invånare. Vid 31 december 2020 uppgick invånarantalet till 52 394 varav 91 % bor i kommunens åtta tätorter. Befolkningsfördelning per tätort i kommunen redovisas i tabell 3.

Tätort	Befolkning
Borlänge	43 202
Romme	1 725
Ornäs	1 082
Torsång	833
Halvarsgårdarna	299
Idkerberget	260
Norr Amsberg	237
Repbäcken	234
Totalt	47 872

Tabell 3. Befolkningsfördelning per tätort vid 31 december 2020

Borlänge Kommun ligger i sydöstra delarna av Dalarna och Borlänge tätort är den största inom förbundet.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner betecknas kommunen som en större stad.

Den största arbetsgivaren är Borlänge Kommun men några andra stora är Trafikverket, Region Dalarna och Högskolan Dalarna. SSAB Tunnpå är den största tillverkningsindustrin i kommunen.

Tätorten Borlänge är ett viktigt distributionscentrum genom dess goda kommunikationer och det geografiska läget. Här finns också en av de tre största rangerbangårdarna i Sverige och genom Borlänges centrala delar transporteras farligt gods på både väg och järnväg. I kommunen finns också den regionala flygplatsen Dala Airport.

Borlänge är Dalarnas främsta köpstad. Centrum, Kupolen området, Norra backa och del av Södra Backa är fyra sammanhängande handelsområden.

Skidanläggningen Romme Alpin har mellan 5 000 - 6 000 besökare per dag under vinterhalvåret.

Även i Borlänge kommun består största delen av skog 75,4%, följt av jordbruksmark, bebyggelse och därefter övrig mark. Det finns flera sjöar och vattendrag, såsom bl.a. Runn och Dalälven som rinner genom kommunen.

Befolkningsprognosen för Borlänge kommun anger att andelen barn och unga (0 - 19 år) minskar, arbetsför ålder (20 – 64 år) ökar ytterst lite medan yngre pensionärer (65 – 79 år) minskar. Störst förändring har äldre pensionärer (80 + år) som ökar. Sammanfattningsvis innebär det en total ökning i kommunen.

2.3 Ludvika kommun

Ludvika kommun är den tredje största i förbundet sett till invånarantalet och den näst största i förbundet med avseende på ytan. Vid 31 december 2020 uppgick invånarantalet till 26 604 varav ca 89 % bor i kommunens 13 tätorter. Befolkningsfördelning per tätort i kommunen redovisas nedan i tabell 4.

Tätort	Befolkning
<i>Ludvika</i>	15 612
<i>Grängesberg</i>	2 188
<i>Grängesberg Västra</i>	1 001
<i>Nyhammar</i>	987
<i>Sörvik</i>	687
<i>Saxdalen</i>	638
<i>Sunnansjö</i>	602
<i>Håksberg</i>	426
<i>Gonäs</i>	330
<i>Fredriksberg Västra</i>	314
<i>Fredriksberg Östra</i>	278
<i>Norrbo och Västansjö</i>	265
<i>Blötberget</i>	240
Totalt	23 568

Tabell 4. Befolkningsfördelning per tätort vid 31 december 2020.

Ludvika kommun ligger i sydvästra Dalarna och Ludvika tätort är den största.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner betecknas kommunen som en landsbygdskommun.

Största arbetsgivarna är Ludvika kommun, Hitachi Energy, Spendrups Bryggeri, Västerbergsslagens utbildningsförbund (VBU) och Region Dalarna. Kommunens främsta handelsområde är Lyviksberget.

Ludvika är en järnvägsknut mellan Bergslagspendeln, Ludvika-Västerås och Bergslagsbanan mellan Gävle och Hallsberg där godstrafik är det mer dominerande trafiklaget.

I Ludvika kommun finns flera dammar och i Grängesberg, Blötberget, Saxdalen och Håksberg finns gruvor som inte är i drift. För en del av dessa finns fortfarande långt framskridna planer på att öppna för drift igen.

I Grangärde finns ett mer utpräglat jordbruksområde där Grangärde Musteri har en av Europas största odlingar av ekologiska bär.

Säfsen Resort belägen i Fredriksberg besöks årligen av ett stort antal turister med mer än 250 000 gästnätter.

Största delen av kommunen består av skog, 87,4% följt av övrig mark därefter bebyggelse och jordbruksmark. Kommunen präglas av sjöar och vattendrag där Väsman är kommunens största sjö.

Befolkningsprognosen för Ludvika kommun anger att andelen barn och unga (0 - 19 år), arbetsför ålder (20 – 64 år) och yngre pensionärer (65 – 79 år) minskar. Andelen personer i arbetsför ålder minskar mest bland medlemskommunerna i Ludvika. Medan äldre pensionärer (80 + år) ökar. Sammanfattningsvis innebär det en total minskning i kommunen.

2.4 Sätters kommun

Sätters kommun är den näst minsta i förbundet sett till invånarantalet men är jämförbar med Borlänge kommun med avseende till ytan. Vid 31 december 2020 uppgick invånarantalet till 11 161 varav ca 66 % bor i kommunens fem tätorter. Befolkningsfördelning per tätort i kommunen redovisas i tabell 5.

Tätort	Befolkning
<i>Säter</i>	4 721
<i>Enbacka och Mora</i>	1 566
<i>Skedvi Kyrkby</i>	400
<i>Naglarby</i>	355
<i>Solvarbo</i>	315
Totalt	7 357

Tabell 5. Befolkningsfördelning per tätort vid 31 december 2020.

Sätters Kommun ligger i södra delen av Dalarna och Sätters tätort är den största

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner betecknas kommunen som en pendlingskommun nära större stad.

Sätters kommun och Region Dalarna är de största arbetsgivarna men det är det stora utbudet av framför allt små företag som kännetecknar näringslivet i kommunen. Där träindustrin och lantbruket utmärker sig.

Järnvägen löper igenom Säter tätort parallellt med riksväg 70. Genom kommunen passerar transporter av farligt gods.

Säterdalen, Trästad och Silverslingan är några turistmål i kommunen.

Säters kommun har den lägsta tätortsgraden i förbundet, vilket grundas i att stora delar av kommunen utgörs av lantbruksbygd med många lantbruk och gårdar. Största delen består av skog, 77,9%, följt av jordbruksmark därefter bebyggelse och övrig mark.

Ljustern, i Säters tätort, är kommunens största sjö och utöver den finns flera mindre.

Befolkningsprognosen för Säters kommun anger att andelen barn och unga (0 – 19 år), arbetsför ålder (20 – 64 år) och yngre pensionärer (65 – 79 år) minskar. Medan andelen äldre pensionärer (80 + år) ökar. Sammanfattningsvis innebär det knappt någon förändring i kommunen.

2.5 Gagnefs kommun

Sett till invånarantalet är Gagnefs kommun den minsta i förbundet men större än Borlänge och Säters kommun i förhållande till ytan. Vid 31 december 2020 uppgick invånarantalet till 10 378 varav ca 76 % bor i kommunens sju tätorter. Befolkningsfördelning per tätort i kommunen redovisas i tabell 6.

Tätort	Befolkning
<i>Djurås och Djurmo</i>	2 177
<i>Mockfjärd</i>	2 031
<i>Gagnef</i>	1 252
<i>Björbo</i>	676
<i>Bäsna</i>	668
<i>Dala-Floda</i>	657
<i>Sifferbo</i>	414
Totalt	7 875

Tabell 6. Befolkningsfördelning per tätort vid 31 december 2020.

Gagnefs kommun ligger i södra delen av Dalarna. Kommunen saknar egentlig "centralort" utan består istället av ett femtiotal orter och byar, varav tre större.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner betecknas kommunen som en pendlingskommun nära större stad.

Gagnefs kommun har ett starkt näringsliv som domineras av små och medelstora företag. Den största arbetsgivaren är kommunen.

I kommunen finns Mockfjärds kraftstation och större genomfartsleder. Transporter av farligt gods passerar kommunens olika tätorter.

Största delen av Gagnefs kommun består också av skog, 87,6%, följt av övrig mark, därefter jämnt fördelat mellan jordbruksmark och bebyggelse. Kommunen är mycket rikt på sjöar och vattendrag där både Öster- och Västerdalälven sammanstrålar.

Befolkningsprognosen för Gagnefs kommun anger att andelen barn och unga (0 – 19 år) ökar, arbetsför ålder (20 – 64 år) och yngre pensionärer (65 – 79 år) minskar. Störst förändring har äldre pensionärer (80 + år) som ökar. Sammanfattningsvis innebär det en total ökning i kommunen.

3 Styrning av skydd mot olyckor

3.1 Organisation och styrning

Förbundet styrs av en politiskt tillsatt direktion bestående av tolv ledamöter och tolv ersättare från de fem medlemskommunerna. Antalet politiker från varje kommun fördelas enligt kommunstorleken. Knutet till direktionen finns ett arbetsutskott bestående av direktionens ordförande och fyra vice ordföranden, en från varje medlemskommun.

RDM:s verksamhet leds av en förbundsdirektör. Underställd förbundsdirektören återfinns räddningschefsfunktionen. Räddningschefen ansvarar enligt 3 kap. 16 § LSO för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad. Nuvarande organisationen redovisas i bild 2.

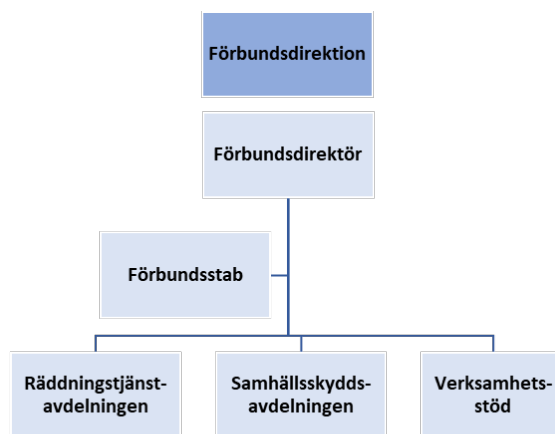

Bild 2. RDM:s organisation.

3.2 Revidering av Handlingsprogram för räddningstjänst

Översyn av programmet skall efter antagande ske årligen samt redovisas i RDM:s direktion. Utifrån behov av förändringar beslutar direktionen om revidering.

3.3 Uppdrag

RDM skall fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna ansvarar för enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Utom vad avser samordning av olycksförebyggande verksamhet, att leda arbetet för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (LSO kap 3 § 1) och när kommunen är att betrakta som enskild (LSO kap 2). Därutöver ska RDM, i skälig omfattning stödja medlemskommunerna i övrigt arbete för skydd mot oönskade händelser.

3.4 Styrdokument

För att uppnå en effektiv räddningstjänst regleras RDM:s åtgärder och organisation av styrdokument som återfinns i Bilaga A. Dokumenten finns tillgängliga hos RDM.

4 Risker

4.1 Övergripande beskrivning

Inom RDM:s geografiska område inträffar olika typer av olyckor, så som bränder, trafikolyckor, utsläpp av farliga ämnen med mera. I *Riskbild RDM 2019* inklusive bilagan *Tid till första insats och styrkeuppbyggnad* finns beskrivet de risker som kan leda till räddningsinsats inom Falu, Borlänge, Sätters, Gagnefs och Ludvikas kommuner. Riskbildens syfte är att kartlägga risker inom RDM:s geografiska förbundsgränser som kan föranleda en räddningsinsats. Som en del i underlag till *Riskbild RDM 2019* har fördjupningar i de olika olyckstyperna genomförts. Bilagan *Tid till första insats och styrkeuppbyggnad* är inriktad att ge underlag för dimensionering av förmågan till räddningsinsatser men ger även vägledning för den brandförebyggande verksamheten.

Majoriteten av de olyckor som föranleder räddningsinsats betraktas av räddningstjänsten som normalolyckor. Det som definierar denna typ av olyckor är att de inte har ett fortsatt eskalerande förlopp efter att räddningstjänsten ankommer till skadeplatsen samt att olyckan inte, i grunden, är av allvarlig art även om den kan uppfattas så av den enskilde. Det som betraktas som en del av normalbilden för räddningstjänstens verksamhet ska inte på något sätt förringas eller behandlas som att det inte kan innebära problem för den enskilde. Riskbilden påverkas av de rådande lokala förhållanden vilket också redovisas kommunvis i *Riskbild RDM 2019*. Listan över olyckstyper av större karaktär redovisas i tabell 8.

Olyckstyp	Olycksområde
Omfattande brand (industri, vårdanläggning, skolor, publika lokaler, särskilda riskobjekt, kvartersbränder)	Hela förbundet
Händelse i svåråtkomlig miljö och otillgänglig terräng,	Vindkraftverk, besöksgruvor, (Falun & Tuna Hästberg), väglös skog, vandringsleder och liknande.
Båtolycka	Runn passagerarfartyg och fritidsbåtar
Järnvägsolycka	Järnvägsnätet
Flygplanshaveri	Främst i anslutning till Dala Airport och helikopterplattan/landningsplats vid lasarett i Falun/ Ludvika
Stor skogsbrand	Hela förbundet
Kemolycka anläggning	Främst tätorterna
Kemolycka farligt gods	Det större vägnätet och omlastningsterminaler
Allvarliga hotsituationer/ social oro	Hela förbundet främst de större tätorterna.
Större dammbrott	2 kap. 4§ dammar i Falu, Gagnefs och Ludvika kommun samt "Trängslet" utanför förbundets område.
Översvämning	Västerdalälven, Svärdsjö vattendragen och delar av Falu centrum och Ludvika. Vid skyfall även större tätorter. Översvämningar i Falu centrum kan få svåra konsekvenser på samhällsviktig verksamhet.
Ras och skred	Vissa områden kring Dalälven, främst Gagnefs och Borlänge kommun

Tabell 7. Olyckstyper av större karaktär

Inom medlemskommunerna finns orter som ligger något längre från räddningsstationer än övriga orter i förbundet. I dessa orter kan det dröja något längre innan Räddningstjänsten är på plats varför en olycka kan utvecklas under längre tid innan räddningsinsats kan påbörjas.

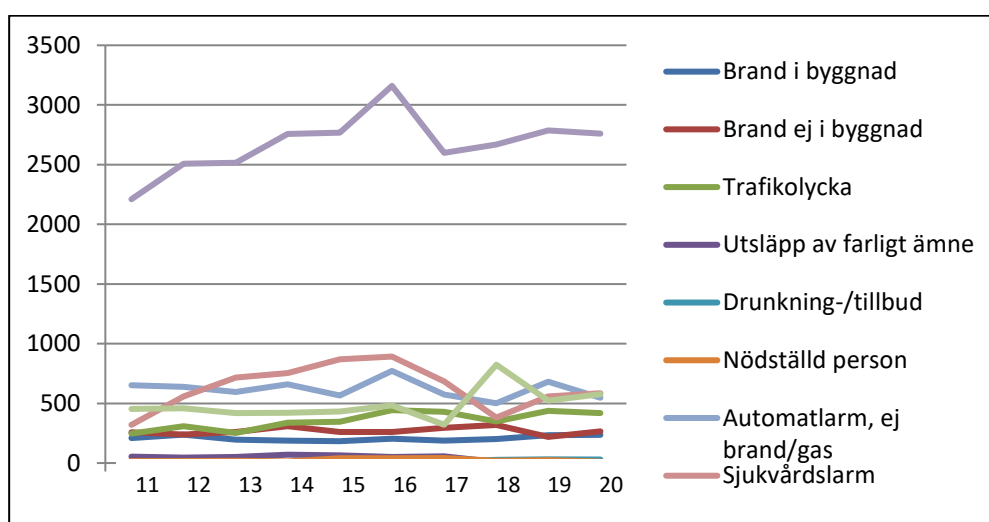
I Falu och Sätters kommuner finns även tätbebyggda trähusområden där bland annat en fördröjning i larmning kan innebära brandspridning mellan fastigheter.

Inom medlemskommunernas finns ett antal större- eller komplexa anläggningar vid vilka det bedrivs verksamhet som kan innebära större specifika brand-, miljö- och utrymningsrisker. Dessa är objekt med betydande risker för räddningspersonal, komplexa objekt som kan vara svåra att utrymma, Kulturarv, Objekt som kan påverka miljön allvarligt vid brand eller olycka och objekt med samhällsviktig verksamhet eller kritisk infrastruktur

Vid vissa av dessa anläggningar bedrivs verksamhet som innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Sådana anläggningar omfattas av skyldigheterna i LSO 2 kap. 4§ och benämns ibland "2 kap 4-anläggningar" eller "farlig verksamhet". En del av dessa anläggningar omfattas även av bestämmelser i Seveso-lagstiftningen och klassas i lägre eller en högre kravnivå. Den inneboende faran innebär oftast att verksamheten hanterar större mängder giftiga eller skadliga ämnen som kan orsaka skador vid oplanerade utsläpp till luft, vatten eller mark

Antal larm i snitt/år inom RDM)

Inom medlemskommunernas inträffar cirka 2700 larm per år. Tabell 9 nedan beskriver det totala antalet larm samt antalet larm för varje insatskategori för perioden 2011 - 2020.

Tabell 8. Antalet larm för varje insatskategori.

Kategori "Brand ej i byggnad" innehåller larmtyperna brand i fordon, brand i avfall/återvinning, brand i skog eller mark och annan brand.

Kategori "Övriga larm" innehåller larmtyperna annan händelse utan risk för skada, naturhändelser, lyfthjälp, nödställt djur mm.

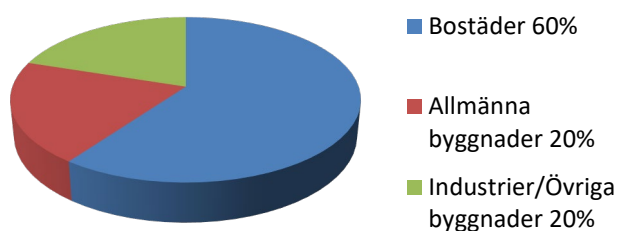
En del olyckor är ovanliga syns inte direkt i insatsstatistiken, men kräver ändå att räddningstjänsten är väl förberedd. Inom insatskategorin Utsläpp farligt ämne återfinns kemikalieolyckor vilka är ovanliga men kan vara allvarliga och leda till komplicerade insatser.

RDM:s förmågor till räddningsinsatser är anpassad till den samlade riskbilden i syfte att kunna hantera allt ifrån mindre vardagsolyckor till stora, komplexa och resurskrävande insatser vid exempelvis stora olyckor på något av de större risk objekten, kvarters- eller stora skogsbränder. Den totala förmågan innefattar RDM:s egen förmåga och samverkan med andra kommuner, myndigheter och organisationer.

4.2 Brand i byggnad

Brand i byggnad kan delas in i flera undertyper av olyckor som varierar stort avseende hur ofta de sker och med vilka konsekvenser till följd. Begreppet byggnad innefattar även anläggningar i den mån de omfattas av kraven i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

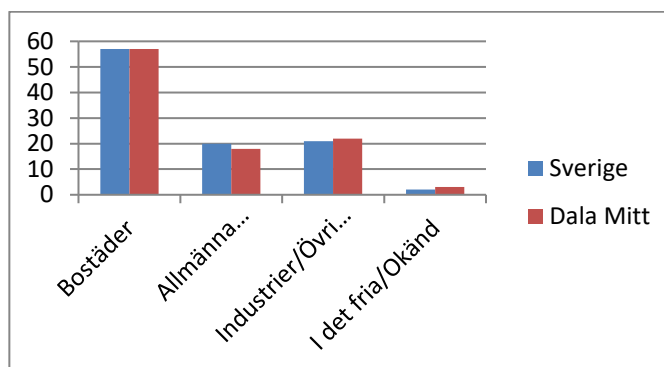
I Sverige sker årligen cirka 10 000 uttryckningar till brand i byggnad. Ungefär 60% av insatserna sker mot bostäder, cirka 20% mot allmänna byggnader och resterande mot industri och övriga byggnader. Se diagram (tabell) 10.

Tabell 9. Nationell fördelning av brand i byggnadstyper (Källa SKR Öppna jämförelser)

Drygt 4000 av bränderna klassas som utvecklade bränder, det vill säga att branden har spridit sig utanför startföremålet eller att det brinner när räddningstjänsten anländer.

Vid jämförelse med nationell fördelningen av genomförda insatser mot de olika byggnadstyperna skiljer sig inte medlemskommunerna nämnvärt från den nationella statistiken. Tjugo procent av dessa bränder är enligt statistiken anlagda. Se bild 11.

Tabell 10. Procentuell fördelning av genomförda insatser mot brand i byggnad 2006 - 2015 (Källa: MSB, Statistik 2006 - 2015).

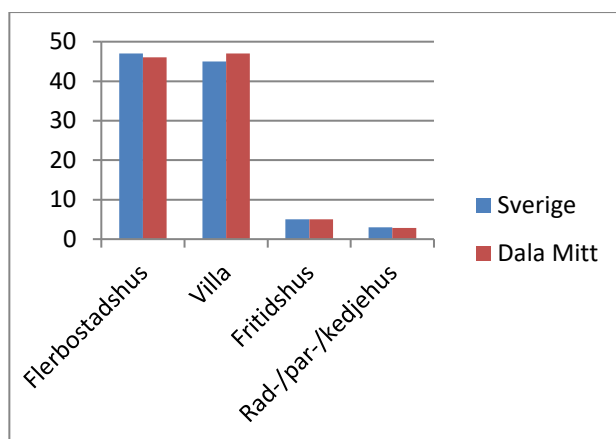
I en nationell jämförelse för respektive medlemskommun av antalet insatser mot brand i byggnad per 1000 invånare för perioden 2009 - 2020 ligger Gagnef och Säter över tid något högre än riksgenomsnittet. Se tabell 12.

Utvecklade bränder i byggnad/1000 inv.						
År	Borlänge	Falun	Gagnef	Ludvika	Säter	MEDIAN Sverige
2009	0,55	0,54	0,77	0,72	0,76	0,66
2010	0,54	0,49	0,77	0,6	0,78	0,67
2011	0,57	0,46	0,77	0,59	0,8	0,66
2012	0,65	0,53	0,73	0,84	0,55	0,7
2013	0,82	0,55	0,53	0,92	0,74	0,66
2014	0,77	0,52	0,56	0,94	0,83	0,65
2015	0,75	0,48	0,53	0,8	0,8	0,63
2016	0,59	0,47	0,73	0,73	0,52	0,61
2017	0,48	0,37	0,53	0,47	0,39	0,49
2018	0,47	0,34	0,39	0,41	0,63	0,5
2019	0,48	0,34	0,65	0,46	0,57	0,54
2020	0,41	0,29	0,62	0,47	0,69	0,53

Tabell 11. Antalet insatser mot brand i byggnad för perioden (Källa: SKR, Öppna jämförelser 2009 - 2020).

Brand i bostad

Nationellt utgör brand i bostad den största delen av insatser mot brand i byggnad. I kategorin ingår flerbostadshus, villor rad-/par-/kedje-samt fritidshus. Majoriteten av bostadsbränderna sker i flerbostadshus och villor. I statistiken ingår både bränder och tillbud. I jämförelse av fördelningen mellan de olika bostadstyperna skiljer sig inte medlemskommunerna nämnvärt från den nationella statistiken. Se tabell 13.

Tabell 12. Procentuell fördelning av genomförda insatser mot brand i bostad 2006 - 2015 (Källa: MSB, Statistik 2005 - 2015).

Den vanligaste orsaken till brand i bostad är på oavsiktlig följd av mänsklig handling (43 %), följd av fel i utrustning (17 %) och avsiktlig händelse (7 %). I 24 % av händelserna gick inte brandorsaken att bedöma⁴.

Vid de allra flesta bränderna är skadorna lindriga. Utfallet av skador vid bränder beror till stor del vilken förmåga som finns för tidig varning samt den enskildes förmåga att agera. Vid bostadsbränder riskerar människor dock att avlida eller skadas allvarligt.

Flest dödsbränder sker i bostad. Mellan åren 2006 - 2015 har i snitt 110 personer per år omkommit i brand i Sverige, varav 85 i bostadsmiljö⁵. Statistiskt är män över 65 år överrepresenterade. Det är även vanligt förekommande med någon form av missbruksproblematik eller funktionsnedsättning samt att rökning orsakat nästan en tredjedel av dödsbränderna. En annan vanlig orsak är att branden uppkommer i anslutning till spisen.

Under perioden 2010 - 2020 har befolkningmängden i medlemskommunerna ökat med cirka 7 623 invånare, Antalet bostadsbränder har dock endast ökat marginellt.

Brand i vårdmiljö

I kategorin bränder i vårdmiljö ingår kategorierna vårdboende, kriminalvård och andra former av boende och vård.

I snitt har räddningstjänsten nationellt larmats om brand i vårdmiljö 12 gånger per månad under perioden 2018–2020, med relativ jämn fördelning mellan åren⁶.

Många av bränderna i vårdmiljöer upptäckts tidigt till följd av installerade automatiska brandlarm. Dessa typer av verksamheter har ofta även utökade brandskyddskrav från fastighetsägare, försäkringsbolag samt egna interna policys. Det finns även krav i bygglagstiftningen på att detektion av bränder ska göras snabbt.

Människor skadas sällan vid bränder i vårdmiljöer, men det kan förekomma.

Brand i skola och förskola

Antal insatser nationellt till bränder i skolor har under perioden 2018 - 2020 legat på 460st per år. Ca 60 procent av dessa bedöms vara anlagda bränder⁷. Detta utgör i stort 10 procent av alla larm till skolor. Resterande är automatlarm utan brand, falsklarm och förmodade bränder. Onödiga brandlarm är nästan dubbelt så vanligt förekommande i skolor som i någon annan typ av byggnader.

Vanligast är att skolbränderna startar i en korridor på skolan. Även badrum eller toalett och utanför byggnaden är vanligt förekommande startplatser för anlagda bränder. Många av bränderna i skolor och förskolor är begränsade till följd att byggnaderna i stor utsträckning

⁴ Källa: MSB, Statistik 2021.

⁵ Källa MSB, Statistik 2006 - 2015

⁶ Källa MSB, Statistik 2006 - 2015

⁷ Källa MSB, Statistik 2018 - 2020

är installerade med automatiskt brandlarm samt att många händelser inträffar dagtid vilket ger en tidig larmning.

Det är sällan som personer skadas i bränder i skolor och förskolor. Men bränder i skolor och förskolor kan orsaka stora egendomsskador. En tendens i samhället är att det blir större skolor och förskolor vilket vid en omfattande brand medför en större totalskada samt större konsekvenser för samhället.

Brand i övriga allmänna verksamheter

Bränder i allmänna verksamheter omfattar bland annat hotell, pensionat, restaurang, danslokal, bio, teater och kontor.

Nationellt har räddningstjänsten under perioden 2018–2020 larmats om brand i dessa typer av verksamheter i genomsnitt 85 gånger per månad⁸.

Verksamheterna skiljer sig mycket från varandra vilket innebär att även effekterna av bränderna skiljer sig åt, så även räddningsinsatsen. Bränder i dessa verksamheter kan leda till såväl konsekvenser på liv och hälsa, samt allvarliga skador på egendom och omfattande räddningsinsatser.

Brand i industri

Räddningstjänsten har nationellt under perioden 2018–2020 i snitt larmats om brand i industri ca 80 gånger i månaden. Flest räddningsinsatser har skett till metall- eller maskinindustri (23 %), trävaruindustri (15 %) och massa- och pappersindustri (12 %). Dessa tre industriverksamheter motsvarar hälften av bränderna i industrier. Alla dessa typer finns representerade inom medlemskommunerna⁹.

Inom medlemskommunerna finns många mindre och större industrier. Några av de största industrierna (SSAB samt Hitachi Energy) har egen organisation för att själv initialt hantera uppkomna händelser.

Konsekvenserna av en industribrand kan bli omfattande och medföra stora störningar i produktionen under kortare eller längre tid. Även miljökonsekvenserna kan bli omfattande. För äldre industribyggnader samt industriella verksamheter som har utvecklats med om- och tillbyggnader över lång tid, är det stor sannolikhet för omfattande skador vid brand såvida inte brandskyddet håller hög nivå.

Lokalt kan en större industribrand med betydande avbrott i produktionen medföra ökad arbetslöshet och social samhällspåverkan om det är en central arbetsgivare på en liten ort som drabbas

⁸ Källa MSB, Statistik 2020 - 2020

⁹ Källa: MSB, Statistik 2018 - 2020

4.3 Brand i annat än byggnad (Utomhus)

Brand i annat än byggnad innefattar mindre bränder i föremål t.ex. fordon till stora bränder i skog och mark. Normalt sker bränder i skog och mark under perioden april till september.

Brand i skog och mark

Orsaken till uppkomna bränder i skog och mark på nationell nivå för år 2018–2019¹⁰ enligt tabell 14.

Orsak	Procent
Oavsiktlig följd av mänsklig handling	21
avsiktlig händelse	17
Naturföreteelse	14
Mänsklig handling med oklar avsikt	7
Fel i utrustning	3
Gick ej att bedöma	38

Tabell 13. Fördelning av orsaker till brand i skog och mark

Större skogbränder är resurskrävande och kräver samordning mellan flera samhällsaktörer. Skogsbränder orsakar främst skador på egendom och det är ovanligt att personer skadas allvarligt eller omkommer i skogsbränder.

Förutom egendomsskada kan skogsbränder leda till elavbrott, störningar på järnvägstrafik och vägtrafik, miljöpåverkan samt skador på kulturvärden.

Brand i fordon

Brand i fordon omfattar alla typer av fordon på väg. De allra flesta bränderna är anlagda eller misstänkt anlagda men flertalet bränder uppstår även under färd. Fördelning av orsak till brand i fordon för år 2018 - 2019¹¹ enligt tabell 15.

Orsak		Procent
Fel i utrustning		32
avsiktlig händelse		28
Oavsiktlig följd av mänsklig handling		3
Avsiktlig mänsklig handling		1
Gick ej att bedöma		35

Tabell 14. Fördelning av orsak till brand i fordon

När flertalet bilbränder anläggs ställer det även krav på räddningstjänsten att samverka med andra aktörer samt arbeta för att de bakomliggande orsakerna tas omhand

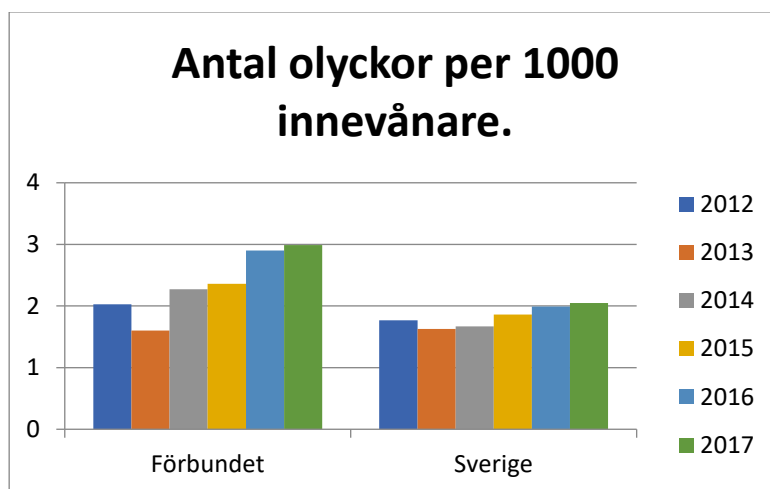
4.4 Trafikolycka

Trafikolyckor innefattar olyckor på väg och järnväg samt flygolyckor. Där trafikolyckor på väg är den vanligast förekommande olyckstypen.

¹⁰Källa MSB, Statistik 2018 - 2019

¹¹Källa MSB, Statistik 2018 - 2019

Nationell statistik över antalet trafikolyckor på väg 2012 - 2017 per 1000 innevånare i förhållande till de olyckor som inträffat inom medlemskommunernas visar på att olyckor inom medlemskommunerna ligger över riksgenomsnittet. Se tabell 16.

Tabell 15. Trafikolyckor per 1000 innevånare i Sverige och RDM 2012 - 2017.

Antalet döda i trafiken nationellt under perioden 2010 - 2020 följer en sjunkande trend. Från ett medel på 257 till 233 omkomna personer per år. I Sverige omkom år 2020 189 personer, tre av dessa inom medlemskommunerna¹².

De bussolyckor som inträffat inom medlemskommunerna mellan åren 2012 och 2017 har företrädesvis inträffat inne i centrala delar. I huvudsak vid hållplatser och korsningar.

Vid alla typer av trafikolyckor finns risker för hälsa, egendom och miljö. De flesta trafikolyckorna medför lindriga skador på människor men allvarliga olyckor förekommer.

Allvarlighetsgraden är nära sammankopplat med hastigheten som olyckan inträffar i eller om oskyddade trafikanter är inblandade i olyckan. Miljöskador kan inträffa om trafikolyckan sker inom känsligt område till exempel vattenskyddsområde.

Då fordon och transporter på väg ökar nationellt och lokalt kan antalet olyckor förväntas öka även fortsättningsvis. Trenden med ett ökat antal olyckor är befast med nationell statistik. På nationell nivå minskar antalet trafikolyckor med dödlig utgång och allvarliga skador.

Olyckor eller allvarliga incidenter med spårbunden trafik inblandad har under perioden 2012 - 2017 inträffat vid 21 tillfällen, främst i Borlänge kommun. Under samma period omkom tre personer vid dessa olyckor och ungefär lika många människor skadades i olika grad¹³.

Flygolyckor kan inträffa var som helst i landet. Sannolikheten för en olycka minskar med avstånd till flygplats. Inom förbundet finns Dala Airport med reguljär trafik, helikopterlandningsplats vid Falu och Ludvika lasarett samt ett antal mindre flygfält för privatflyg.

¹² Källa: Trafikanalys statistik

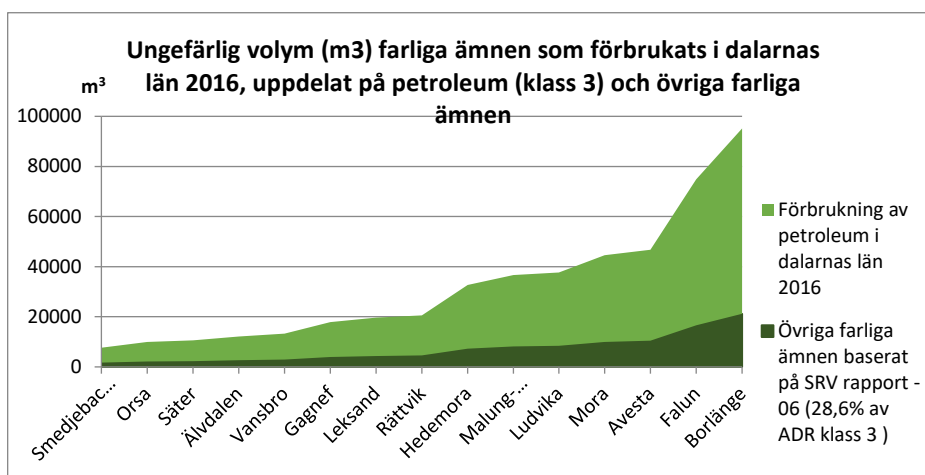
¹³ Källa: Strada

4.5 Olycka med farliga ämnen

Farliga ämnen kan t.ex. vara brandfarliga, explosiva, giftiga, frätande eller radioaktiva. Utsläpp av farligt ämne omfattar läckage från behållare, rörledningar, slangar med mera.

Stora mängder farligt gods transporteras årligen på vägar genom medlemskommunerna. Transporter sker både på väg och på järnväg samt omlastning däremellan. Transporter sker både till slutförbrukare i medlemskommunerna såväl som transittrafik där transporten endast passerar genom medlemskommunerna. Länets största förbrukare ligger i Borlänge och därefter Falu kommuner, samtidigt som länets minsta förbrukare ligger i Gagnefs och Sätters kommuner.

Merparten av de transporter som sker är petroleumprodukter (alkaner) t.ex. diesel, bensin, LPG samt etanol. En mindre andel ämnen som transporteras är giftiga eller frätande. Se tabell 17

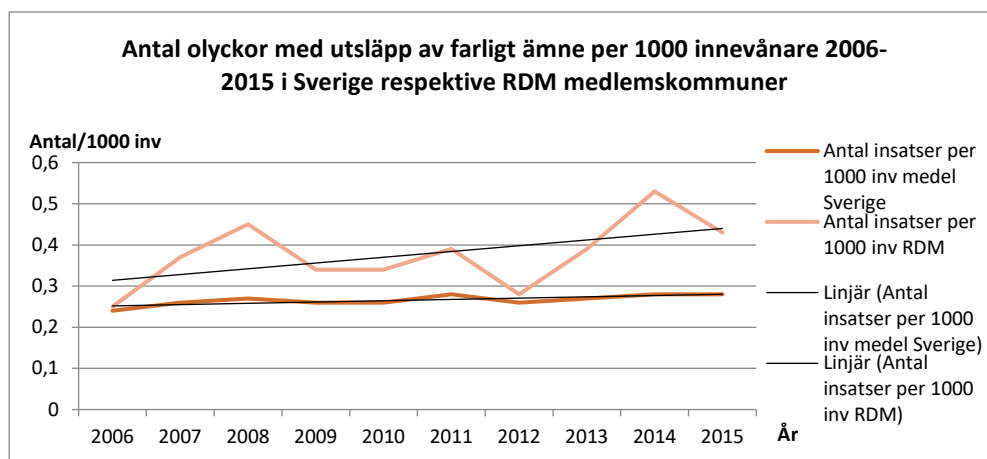
Tabell 16. Ungefärlig volym farliga ämnen som 2016 förbrukats i kommuner i Dalarnas län. Volymen är fördelad på ADR klass 3 (främst petroleumprodukter) och övriga farliga ämnen.

Myndigheter och intresseorganisationer som skapar överblick över transport och hantering av farliga ämnen är:

- Svenska petroleum och biodrivmedel institutet (SPBI). Följer årligen upp transporter av petroleum, etanol och gas i landet.
- Länsstyrelsen Dalarna. Översikt av transporter till slutförbrukare i länet.
- MSB. Nationell överblick av transporter.

Dessa tre informationskällor tillsammans med lokala riskanalyser ger godtagbart underlag för att analysera riskerna i medlemskommunerna,

Olyckor med farliga ämnen under perioden 2006 – 2015 har inträffat i en något större omfattning i medlemskommunerna än övriga landet. Till antalet sett så rör det sig mellan ungefär 40 - 60 händelser om året. Händelser i det fria är tydligt överrepresenterat även om några enstaka, men med tiden färre, har inträffat på bensinstationer. Oftast är olyckor av typen mindre läckage men några få svårare händelser har haft eller hade kunnat ha stora konsekvenser. Se tabell 18.

Tabell 17. Jämförelse mellan riksnittet och RDM medlemskommuners utfall av olyckor och händelser där farliga ämnen har varit inblandade. Medlemskommunerna ligger något över riksnittet

I regionen finns relativt gott om förädlingsindustrier vilket innebär att sannolikheten för en olycka med farliga ämnen bör betraktas som något högre än övriga landet. Det bekräftas utifrån historiskt utfall av olyckor där värdet ligger något högre än riksnittet.

Vägarna för transport av farligt gods i medlemskommunerna är mestadels mindre med ett fåtal mötesfria (E16 Borlänge-Falun, RV50 Ludvika-Borlänge, RV70 Borlänge-Säter).

Rangerbangården i Borlänge utgör en viktig nod i det svenska godsnätet och följaktligen nyttjas den och anslutande järnvägar för transport av farliga ämnen i större utsträckning än övriga järnvägsnätet. Olyckor har inträffat vilket, i kombination med antalet transportrörelser och skyddsvärda tillgångar i närområdet, gör att risken för olyckor vid anläggningen specifikt får betraktas som förhöjt.

Vid omlastningsterminaler där endast korttidsförvaring sker i väntan på vidaretransport sker förvaring av stora mängder ämnen med sinsemellan olika egenskaper vilka kan förvaras utan inbördes avskiljning, samt med omlastning och trafikrörelser som bidrar till ökad olycksrisk.

Inom medlemskommunerna finns ett stort antal mindre verksamheter som är tillståndspliktiga till följd av miljöfarlig verksamhet. Dessa återfinns framförallt i de större tätorterna Falun, Borlänge och Ludvika. Det finns även anläggningar/-verksamheter inom kommunerna som klassats enligt SEVESO III-direktivet som miljöfarlig verksamhet. Inom medlemskommunerna finns även bergtäkter som är klassade enligt samma direktiv. Bergtäkter skiljer sig från övriga utifrån att risken endast uppstår under en kort period då sprängämnen blandas på plats.

Hantering, förvaring och transport av stora eller väldigt stora mängder farliga ämnen ökar risken för stora utsläpp som i många fall kan vara väldigt svårhanterliga. Konsekvensen av en sådan större olycka är dock starkt beroende av var i medlemskommunerna händelsen inträffar, med avseende på främst befolkningstäthet.

4.6 Naturolycka

I allmänhet är naturolyckor av naturliga orsaker inte knutna till en geografisk plats, även om händelserna kan få olika allvarliga konsekvenser beroende på hur befolkning, bebyggelse, infrastruktur etc. ser ut lokalt. Detta innebär att händelsen kan inträffa var som helst inom förbundets geografiska område eller över större områden. Naturolyckor kan vara av typerna Översvämning /ras och skred, kraftiga snöfall, storm eller värmeböljor

De naturolyckor som återkommer med viss regelbundenhet i förbundets område är främst översvämningar och skogsbränder.

Översvämning / ras och skred

För naturolyckor som översvämning, ras och skred är vissa områden särskilt utsatta.

För översvämningar finns utförliga karteringar för höga och högst beräknade naturliga flöden samt för dammbrott. Även för ras- och skredbenägna områden finns karteringar gjorda. Dessa finns i Dalälvarnas dalgångar samt området kring Falun och tillrinnande vattendrag¹⁴.

Dammbrott inom eller uppströms medlemskommunerna innebär risk för utbredda skador och påverkan nedströms.

Kraftiga snöfall

Stora snömängder ger ofta problem med framkomlighet på vägar, både för räddningstjänsten och för samhället i övrigt. Samtidigt kan stora snöfall och snömängder öka samhällets behov av räddningstjänstens hjälp.

Storm

Stormar förekommer med jämna mellanrum och med varierande konsekvenser. Stormar medför ofta problem med framkomlighet på vägar, bortfall i tele och eldistribution och skador orsakade av kringflygande föremål. Ibland kan konsekvenserna bli så allvarliga att personer omkommer. En kraftig storm kan ge betydande konsekvenser för samhället.

Värmeböljor

Med värmebölja avses en längre tidsperiod med höga eller mycket höga dagstemperaturer. Värmeböljor torkar ut omgivningarna, vattenflöden minskar, vegetationen torkar ut och risk för brand i skog och mark ökar.

Värmeböljor bedöms bli vanligare och längre utifrån klimatförändringar, vilket ökar risken för inträffade skogsbränder och omfattningen av dessa.

¹⁴ Källa MSB, Översvämningsskartering

4.7 Drunkning

Inom Falu, Borlänge och Ludvika kommuner finns de större sjöarna Runn samt Väsman med tillhörande vattendrag vilka frekvent sommar och vinter nyttjas för fritidsverksamhet. Vidare finns i samtliga medlemskommuner ett större antal minder sjöar och vattendrag.

Antalet händelser har varierat över åren. Händelser sker under hela året men med högst frekvens under de varma månaderna. Faktorer som påverkar riskbilden för drunkningsolyckor är varmt väder, dåliga isar, drog och alkohol i samband med båtar samt att det finns en ökad frekvens av suicid kopplat till drunkning.

Antalet händelser bedöms vara stort sammankopplat med simkunnighet och användandet av flytväst.

4.8 Antagonistiska hot

Framtiden kommer innebära nya typer av händelser. Antagonistiska händelser kan i ett första skede inkomma som ett vanligt larm till räddningstjänsten.

5 Värdering

5.1 Övergripande beskrivning

Denna del beskriver en värdering av identifierade risker och utifrån bedömd samhällsutveckling förändringar i olycks- och riskbild. Värderingen ligger till grund för RDM:s beslut om mål för verksamheten.

En övergripande jämförelse för antal insatser per 1000 invånare nationellt i förhållande till RDM finns i tabell 19 nedan. I jämförelser har Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD), Räddningstjänsten Skåne nordväst (RSNV) och Nerikes olycksstatistik medtagits då de bedömts vara liknande räddningstjänstförbund. Jämförelsen kan vara en indikator på om målet om likvärdigt skydd mot olyckor uppnås.

Olycka, övergripande	Sverige	RTMD	RSNV	Nerike	RDM
Brand eller brandtillbud	2,69	2,65	3,00	2,50	3,11
- Allmän verksamhet ¹⁵	0,17	0,15	0,2	0,18	0,32
- Boende	0,69	0,61	0,77	0,77	0,87
- Industri	0,10	0,13	0,11	0,18	0,07
- Övrig verksamhet ¹⁶	0,10	0,13	0,16	0,07	0,09
- Brand eller brandtillbud utomhus ¹⁷	1,63	1,63	1,76	1,3	1,72
Trafikolycka	1,86	1,84	2,35	1,69	2,50
Utsläpp av farligt ämne (även tillbud)	0,32	0,32	0,31	0,36	0,49
Drunkning eller drunkningstillbud	0,07	0,06	0,06	0,04	0,13
Nödställd person i andra fall	0,36	0,21	0,37	0,20	0,40

Tabell 18. Jämförelse för antal insatser per 1000 invånare år 2018 - 2020

¹⁵ Skola, förskola, vård, hotell, restaurang etc.

¹⁶ Sophantering, lantbruk, bensinstationer, parkeringshus etc.

¹⁷ Fordon eller fartyg utomhus, skog eller mark, avfall eller återvinning utomhus, annat

Riskbilden varierar mellan medlemskommunerna, inom medlemskommunerna, över året och som förändras över tid i och med samhällsutvecklingen. Vissa olyckstyper inträffar ofta och medför små konsekvenser medan vissa sker mera sällan men kan medföra stora konsekvenser. Generellt kan sägas att:

- Olyckorna blir större och mer komplexa till följd av förändringar i klimat samt ett mer sårbart samhälle där enskilda olyckor kan få omfattande konsekvenser.
- Ny teknik och samhällsutveckling leder till förändringar i riskbilden, exempelvis mer komplexa byggnader och nya risker som drivmedel, batterier och kemikalier.
- En framtida ökad risk för social oro exempelvis i form av anlagda bränder, upplopp samt hot och våld mot medarbetare.
- En beredskap behöver finnas för att avsiktliga händelser riktade mot den egna verksamheten och mot andra kan inträffa.
- Personalförsörjning av deltidsbrandmän är ett ökande problem vilket under de senaste decennierna utvecklats till ett stort nationellt problem.
- För att kunna hantera nya eller förändrade risker behöver RDM aktivt följa utvecklingen av ny teknologi, ny utrustning och nya insatsmetoder

5.2 Brand i byggnad

- Riskerna vid brand i byggnad hör till scenarion som t.ex. svårare, komplicerade insatser eller samtida händelser som anses vara dimensionerande bränder för RDM:s operativa förmåga. Dimensionerande händelser är:
 - Kvartersbrand t.ex. radhus- eller trähusbebyggelse
 - Brand i samlingslokal
 - Brand i höghus
 - Brand i känsliga/utsatta verksamheter
 - Flera samtida byggnadsbränder
 - Industribrand

För dessa behöver vi öka vår kunskap via planering av insats, utbildning och övning.

- I dagens samhälle bor fler äldre personer kvar i olika former av eget boende vilket ökar behovet av individanpassat brandskydd samt operativ förmåga att hantera alla typer av bostadsbränder.
- Risk för brister i körvägar och uppställningsplatser för utrymning till befintliga höga byggnader inom Falu-, Borlänge- och Ludvika kommuner
- Behov av att säkerställa att vi kan genomföra insatser i byggnader utan farbar väg tex. vid skidanläggningar.
- Utifrån lokal statistik antas att antalet bränder i bostäder, skola och förskola samt industri framöver kommer att ligga på motsvarande nivåer som i nuläget. Vid omfattande bränder i skola och förskola kan konsekvenserna vid brand öka på grund av tendensen till större skolor.

- På sikt kan antas att räddningstjänsten kommer larmas till fler bränder i vårdmiljö till följd av en åldrande befolkningen och utveckling av anpassade boendetyper för personer med vård- eller omsorgsbehov

5.3 Brand i annat än byggnad

- Det kan antas att antalet bränder i fordon kommer öka, dels på grund av ett ökat antal fordon och en ökad trend att anlägga bilbränder.
- Nya drivmedel introduceras som innebär att räddningstjänsten behöver följa utvecklingen och förstå riskerna med dessa.
- Utifrån att klimatet kan förändras med fler och längre värmeböljor öka risken för skog och markbränder samt omfattningen av dessa.

5.4 Trafikolycka

- Med ett ökat antal rörelser inom väg, luft och spårbunden trafik krymper marginalerna för mänskliga misstag vilket kan leda till fler olyckor.
- Vid höga trafikflöden och vid svårare trafikstörningar kan framkomligheten till olycksplatser begränsas på ett sätt som försvårar en räddningsinsats. Säker arbetsmiljö för insatspersonal är en utmaning som räddningstjänsten.
- Risk för allvarliga olyckor med bussar där ett större skadeutfall än normalt kan förväntas finns företrädesvis vid riks och europavägar samt vid de större tillfartsvägarna.
- Stora tågolyckor ställer stora krav på effektiv ledningsorganisation samt att samordningsarbetet mellan olika aktörer är centralt för resultatet. Olycksplatserna är ofta svårtillgängliga och ställer stora krav på transporter in och ut ifrån olycksområdet.
- Borlänge är att betrakta som knutpunkt för järnvägstrafiken i Dalarna med många trafikrörelser varje dygn vilket innebär att olyckor och olyckstillbud inte kommer att minska i nära framtid.
- Flygolyckor ställer stora krav på samordning, transporter i terräng och är ofta svåra att lokalisera initialt. Framkomlighet till och från skadeområde är ofta begränsande för insatsen. Olyckor i tätbebyggda områden kan få extremt stora skadeutfall på både människor och byggnader, mm

5.5 Olycka med farliga ämnen

- Risker från farliga ämnen karakteriseras av stor osäkerhet. Osäkerheten ligger i volymer, platser och transportmetod samt tid. Räddningstjänstens har behov av ökad kunskap om riskerna och förändringar av dessa
- I det akuta operativa skedet med en olycka med farliga kemikalier är det inte säkert att information om inblandade ämnen finns innan räddningsinsats påbörjats.
- Olyckor med farliga ämnen har potential att påverka ett mycket stort område akut eller långsiktigt, där det kan finnas skyddsvärda tillgångar såsom människor eller miljö.

- De största riskerna uppträder under transport och framför allt vid omlastning. Platser för omlastning finns på flera ställen i medlemskommunerna och ligger ofta relativt centralt med stor påverkanspotential för samhället i närområdet. Däribland Rangerbangården i Borlänge som är en av landets tre största

5.6 Naturolycka

- Naturolyckor, främst större översvämningar och skogsbränder kan bli långvariga och kräva stora resurser.
- Vid översvämningar ställer samhället stor tilltro på räddningstjänstens förmåga att hjälpa. Räddningstjänsten behöver vid dessa tillfällen kunna prioritera för att ur ett samhällsperspektiv få så stor effekt på hjälpinsatserna som möjligt.
- Värmeböljor bedöms bli vanligare och längre. Detta ökar risken för skogsbränder och omfattningen av dessa.

5.7 Drunkning

- Vid drunkning är tiden högst avgörande, desto längre körtid desto mindre tid har den drabbade att klara sig.

5.8 Antagonistiska hot

- Förutom hotet från pågående olycka kan det finnas en hotbild mot personal.

6 Mål

Räddningstjänst är målstyrd i flera nivåer; nationella mål, vision, inriktnings-, säkerhets- samt verksamhetsmål. Se bild 3.

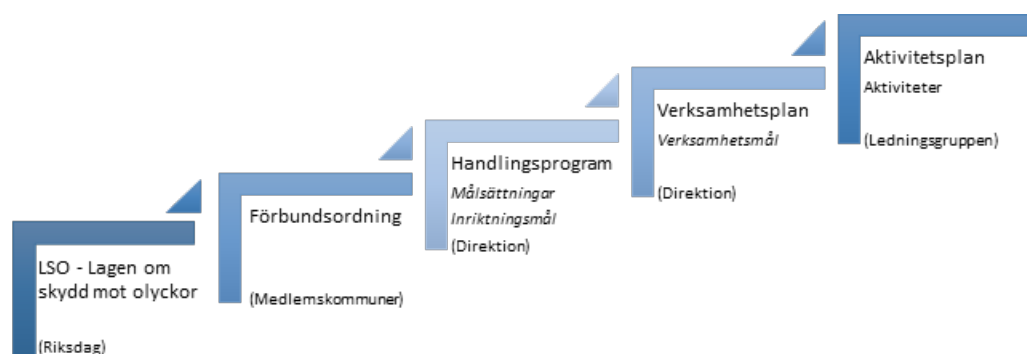

Bild 3. Nivåer av målstyrning

6.1 Nationella mål

Syftet med Lagen om skydd mot olyckor.

- 1 kap 1§ Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Nationella mål för räddningstjänst och förebyggande verksamhet.

- 1 kap 3§ Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.
- 1 kap 3a§ Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

6.2 Lokala mål

6.2.1 Medlemskommunernas vision och övergripande målsättningar

Medlemskommunernas vision och övergripande målsättningar anges i respektive kommuns handlingsprogram för förebyggande verksamhet.

Samtliga medlemskommuner arbetar med att färdigställa nya handlingsprogram för förebyggande verksamhet enligt 3 kap. 3§ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Målsättningar i RDM:s handlingsprogram för räddningstjänst samt delprogram för brandförebyggande verksamhet anpassas vid behov till eventuella förändringar i kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet.

6.3 RDM :s Vision och målsättningar

6.3.1 Vision

Direktionen beslutade i november 2020 om följande vision för RDM:

Säkerhet - Omtanke - Trygghet.

6.3.2 Inriktningsmål

Inriktningsmålen i handlingsprogrammet anger inriktningen för RDM:s verksamhet.

- **Mitt RDM**

RDM ska vara en attraktiv och inkluderande arbetsplats för alla. Medarbetare på RDM tar ansvar för sin egen utveckling och lever som vi lär. Genom gott ledarskap ökar medarbetarnas engagemang och bidrar därmed till att utveckla verksamheten. Det ska vara attraktivt att vara chef i RDM.

- **Dynamisk och stabil organisation**

RDM har en dynamisk och stabil organisation som utför sitt arbete på ett effektivt och personoberoende sätt. Via uppföljning och prestigelöshet utvecklar vi förbundet på ett långsiktigt och hållbart sätt.

- **Förtroende och kvalitet**

RDM ska arbeta med omtanke och med medborgarnas säkerhet och trygghet i fokus. Förbundet ska samarbeta med medlemskommunerna och andra myndigheter för att förebygga olyckor och skapa förtroende för räddningstjänsten.

6.3.3 Säkerhetsmål

Utifrån nationella mål i LSO samt RDM:s slutsatser i värdering av riskanalys har följande inriktningsmål i form av säkerhetsmål¹⁸ formulerats:

- Antalet döda och svårt skadade vid bränder ska övertid minska
- RDM:s operativa förmåga i fredstid samt under höjd beredskap skall anpassas utifrån riskbild och samhällsutveckling.
- Ett inom hela RDM:s geografiska område mer tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

6.3.4 Verksamhetsmål

Inför varje verksamhetsår fastställs utifrån inriktningsmålen i handlingsprogrammet verksamhetsmål som är mätbara. Verksamhetsmålen visar vår väg till vår nya position på kartan som inriktningsmålen givit oss.

Aktiviteter

Varje avdelning tar för varje verksamhetsår fram aktiviteter som ska genomföras under året. Aktiviteterna är det vi ska göra för att ta oss framåt på vägen till våra verksamhetsmål.

Uppföljning

Uppföljning av aktiviteter och mål sker kontinuerligt, analyseras och rapporteras i tertiärrapporter och årsredovisning. Detta ger möjlighet att vid behov agera och styra verksamheten mot uppsatta inriktnings, säkerhets samt verksamhetsmål.

¹⁸ Säkerhetsmålen är övergripande och anger vilken effekt som eftersträvas. Inför varje verksamhetsår fastställs utifrån inriktningsmålen mätbara verksamhetsmål.

7 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

7.1 Övergripande beskrivning

Med räddningstjänst avses de insatser som stat eller kommun ska utföra vid olyckor eller vid överhängande fara för olyckor i syfte att hindra och begränsa skador på människor egendom och miljö. Sjukvårdsinsatser som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ingår inte i begreppet för räddningstjänst.

Den enskilde har det primära ansvaret för att skydda sitt liv och sin egendom samt att inte orsaka olyckor. Det är den enskilde som i skälig omfattning vidtar och bekostar åtgärder för att förhindra och begränsa olyckor. Kommunen är endast skyldig att utföra räddningsinsatser om det är motiverat med hänsyn till: behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen samt omständigheterna i övrigt. Alla fyra kriterierna måste vara uppfyllda för att en räddningsinsats ska kunna påbörjas. Dock tas hänsyn tas till att beslut ibland måste ske utan tillräcklig information om olyckan och under tidspress.

RDM är ansvarig för räddningstjänst inom medlemskommunerna förutom undantag enligt 4 kap. 1–6 § LSO som anger att Sjöfartsverket är ansvarig för flygräddning, Polisen för efterforskning av försvunna personer samt länsstyrelsen för utsläpp av radioaktiva ämnen.

Samhällets totala förmåga är summan av den enskildes och räddningstjänstens förmåga. RDM:s förmåga är dels den egna förmågan och förmåga i samverkan med andra kommuner, myndigheter och organisationer.

RDM:s förmåga till räddningsinsatser är anpassad till den samlade riskbilden i syfte att kunna hantera allt ifrån mindre vardagsolyckor till stora, komplexa och resurskrävande insatser vid exempelvis omfattande olyckor på något av de större riskobjekten, omfattande tågolycka eller stora skogsbränder.

Räddningsinsatser genomförs inom en godtagbar tid och på ett effektivt sätt genom en kombination av initiala förmågor placerade utifrån riskbilden, stödjande resurser och förmågor samt en operativ ledningsorganisation som är dimensionerad för hantering av allt från små olyckor till omfattanden och komplexa olyckshändelser.

7.1.1 Tillgång till egna resurser

RDM bedriver räddningstjänst på uppdrag av medlemskommunerna. Verksamheten ska bedrivas under normala förhållanden samt under höjd beredskap. I förbundet finns totalt ca 400st. anställda i operativ verksamhet. Dessa är fördelade enligt nedan:

- Ca. 150st heltidsanställda varav flertalet med någon operativ eller stödfunktion.
- Ca. 260st. RIB anställda
- Ca. 20st. frivillig personal knutet till Räddningsvärn

Antalet anställda inom RDM kan variera något över tid utifrån förändringar i organisation och uppdrag. Dock skall alltid beredskapsnumerär för styrkor och ledningsfunktioner upprätthållas.

Under dygnets alla timmar, året om, upprätthålls beredskap för att kunna hantera de olyckor som kan inträffa inom medlemskommunerna via förbundets räddningsstyrkor. Se bild 4.

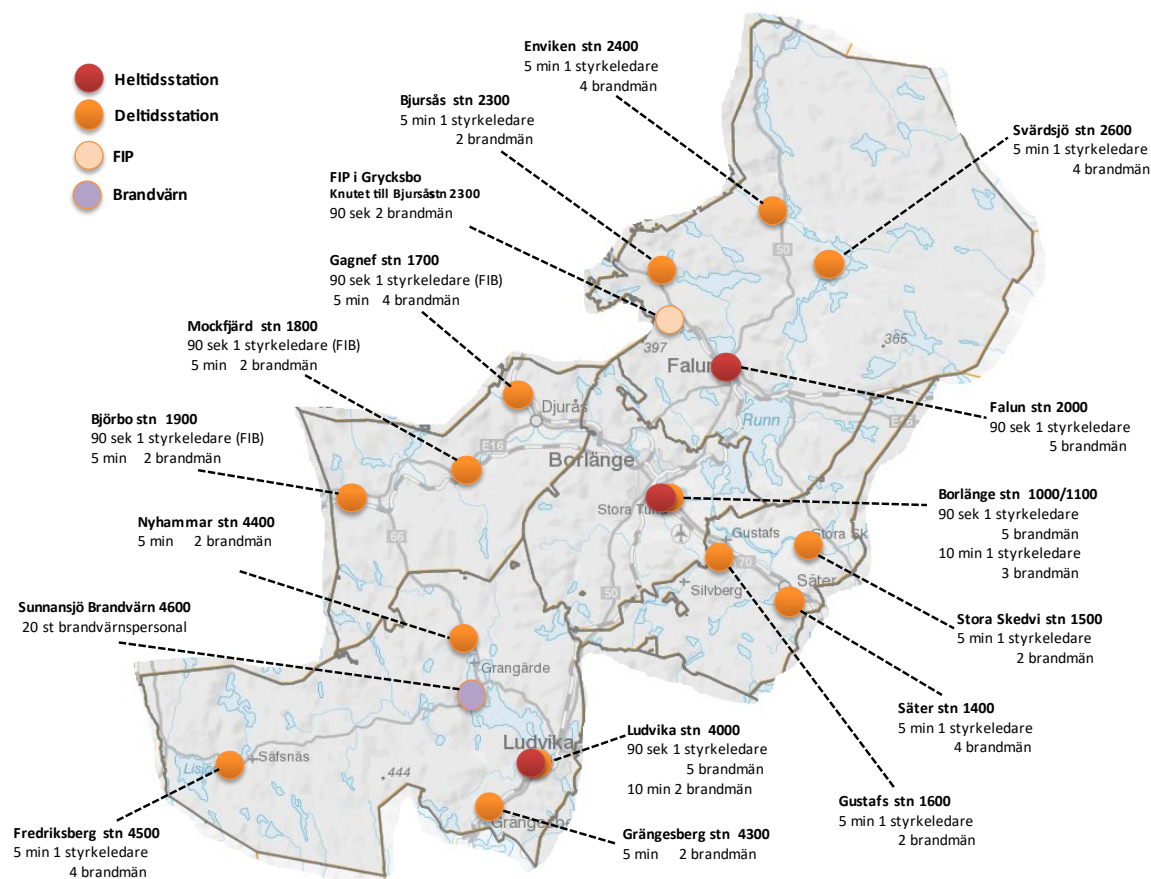

Bild 4. Räddningsstyrkornas placering och beredskapsform

För första insatsbefäl (FIB) i Gagnef, Mockfjärd och Björbo samt för Första insatsperson (FIP) i Grycksbo gäller 90 sekunders anspänningstid vilket inte framgår i kartbilden.

Målsättningen är att 72 personer (70 i räddningsstyrkor samt 2 insatsledare) ska finnas i beredskap. Dessa utgår från totalt 15 räddningsstationer. Dessutom finns ett räddningsvårn bestående av 20 personer som tjänstgör på frivillig basis utan beredskapsskyldighet

Beredskap är den personalstyrka som ska finnas tillgänglig för räddningsinsats inom en viss förutbestämd tid och vara anpassad till de risker som finns. Anspänningstid avser tiden från att larm inkommit till påbörjad utryckning.

Räddningsstyrkor på heltidsstationerna i Falun, Borlänge och Ludvika har en anspänningstid på 90 sekunder

Räddningsstyrkor på deltidstationerna har en anspänningstid på 5 min förutom deltid på heltidsstationen i Borlänge och Ludvika som har 10 min. Vid deltidstationerna i Gagnef, Mockfjärd och Björbo finns första insatsbefäl (FIB) samt i Grycksbo finns första insatsperson (FIP). Båda med 90 sekunders anspänningstid.

Inom förbundet finns två insatsledare med 90 sekunders anspänningstid. En i jour samt en i beredskap.

Inom förbundet finns även organisation för ledning av räddningstjänstinsatser i form ett ledningssystem i samverkan med Gästrikre Räddningstjänst, Norr Hälsinge Räddningstjänst Kommunalförbundet Hälsingland, Räddningstjänsten Rättviks kommun och Räddningstjänsten Smedjebackens kommun. Samarbetet benämns Räddning i samverkan (RiS).

För att upprätthålla beredskap vid avvikelser i bemanning beslutar Räddningschef via upprättade rutiner om erforderliga åtgärder. T. ex. tillfälligt förändrade larmplaner.

Personalens kompetens

Förmågan att genomföra räddningsinsatser på effektivt och för den enskilde medarbetaren säkert sätt är beroende av personalens kompetens. Detta innefattar ett minimikrav på grundläggande utbildningsnivå (examen eller mots.) för respektive befattning samt repetitions och vidareutbildning. Undantag kan beslutas av Räddningschef. Se bilaga C kompetenser.

Utöver grundläggande kompetensutbildning ska personal ha genomgått utbildning, delta i föreskriven övningsverksamhet, och inneha behörighet för att kunna utföra arbetsuppgifter utifrån fastställda förmågor.

Inriktningen på övningarna ska styras av aktuell riskbild och av behovet av att underhålla och utveckla befintlig kompetens. Övningarna ska planläggas, dokumenteras och utvärderas

7.1.2 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

RDM har avtal med räddningstjänsterna i Dalarna samt till RDM angränsande räddningstjänster om gränslös samverkan vid räddningsinsatser. Detta innebär att den räddningsstyrka som är närmast olycksplatsen larmas vid en inträffad olycka oberoende av i vilken kommun som olyckan inträffar. RDM samarbetar i första hand med de kommuner och räddningstjänster som finns i anslutning till medlemskommunernas geografiska område. Se bild 5 nedan. Vidare finns via samverkansavtalet för ledning av räddningstjänstinsatser (RiS) tillgång till samverkan av resurser vid räddningsinsatser.

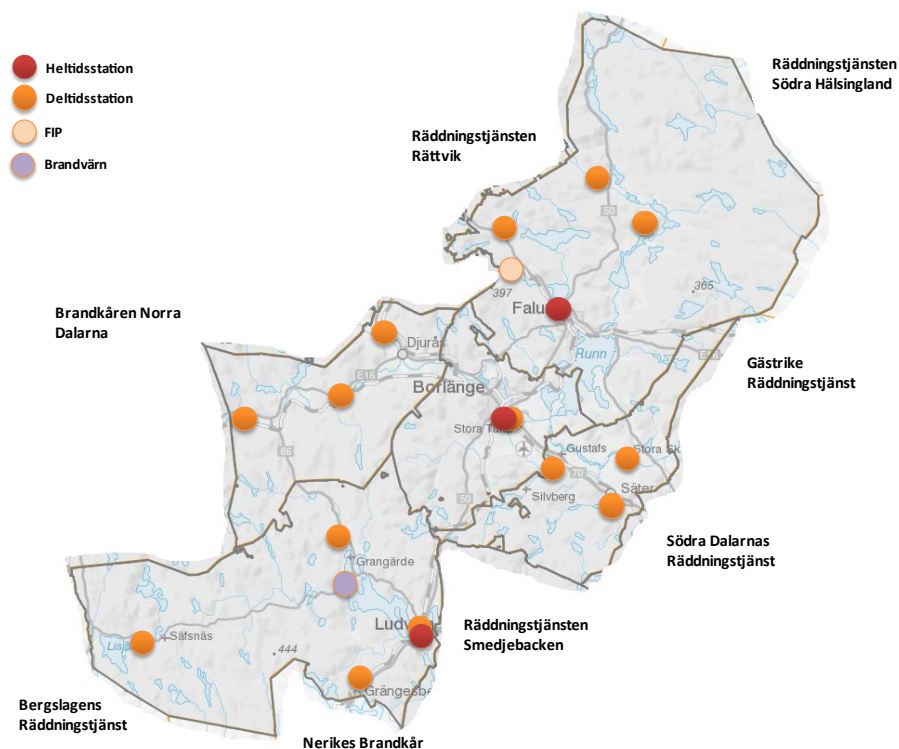

Bild 5. Förbundet och omkringliggande räddningstjänstorganisationer

Stöd till annan kommun

Enligt 6 kap. 7§ LSO har Räddningstjänsten om behov finns en skyldighet att med personal och material delta i räddningsinsatser i andra kommuner. En sådan skyldighet föreligger endast om lämpliga resurser finns och ett deltagande inte allvarligt hindrar egen operativ verksamhet. Avvikelse i RDM:s resurser vid omedelbart behov av stöd till annan kommun hanteras utifrån strategiska överväganden av vakthavande befäl/larmbefäl. Då behovet av stöd ej är omedelbart fattas beslut av vakthavande räddningschef.

7.1.3 Alarmering av räddningstjänst

RDM har avtal med SOS Alarm om alarmering från nödnumret 112 samt anslutna automatiska brandlarm. Avtalet innebär att SOS Alarm larmar ut räddningsresurser utefter fastställda larmplaner. Utalarmering kan även styras av vakthavande befäl/larmbefäl. Uppföljning av larmtider vid utalarmering genomförs kontinuerligt i syfte att minska tiden från larm till att hjälp kan vara på plats.

Utgående alarmering till respektive räddningsstation kan ske på två av varandra oberoende vägar. Vid störningar i elförsörjningen finns batteribackup för att säkerställa alarmering och reservkraft för uthållighet vid långvariga strömbortfall. Utalarmering av räddningsstyrkor vid bortfall av larmcentral kan även utföras med egen utrustning.

Vid varje räddningsstation förutom vid räddningsvärnet i Sunnansjö finns möjlighet att larma räddningstjänst.

Vid omfattande störningar i mobil och fast telefoni kan räddningsstationer eller strategiska platser inom berörda områden bemannas för att säkerställa alarmering. Bemanning beslutas av räddningschefen utifrån omfattningen av avbrottet.

Vid allvarlig störning i 112-funktionen samt eventuell bemanning vid räddningsstationer eller andra platser informeras allmänheten om larmmöjlighet via "Viktigt meddelande till allmänheten" samt sociala medier.

Kommunikation/samband

Samverkan mellan räddningstjänst/er, polis, ambulans och SOS Alarm är nödvändig vid räddningsinsatser och övriga uppdrag som kräver medverkan av ambulans och/eller polis.

RAKEL används av samtliga blåljusmyndigheter samt SOS Alarm. Även andra myndigheter och organisationer är eller kommer att vara användare av systemet.

7.1.4 Brandvattenförsörjning

Inom RDM finns en brandvattenstrategi upprättad som beskriver det behov av brandvatten som finns inom medlemskommunerna och på vilka sätt detta ska tillgodoses. Inom RDM används följande övergripande metoder för brandvattenförsörjning.

- Ett prioriterat brandpostnät där prioritering av brandposter löpande görs av RDM i samverkan med ägarna av de kommunala dricksvattennäten.
- I områden där brandpostnät inte är etablerat sker brandvattenförsörjning primärt från öppna vattentag.
- I områden med begränsad tillgång till brandvatten, i enlighet med ovanstående punkter, används tankfordon för cirkulationskörning (s.k. "alternativsystem").

RDM ansvarar för tillsyn och dokumentationen av brandpostnätet i Borlänge, Sätters, Gagnefs och Ludvika kommuner enligt upprättade avtal med kommunerna. RDM mäter tryck och flöde på brandposterna vart 5:e år, svarar för snöröjning och gör en översyn av brandposterna inför vintersäsongen varje år. Falu kommuns svarar kommunen själva för tillsyn och dokumentation.

7.1.5 Responstid

Responstid innebär tid från att larmet inkommer till 112 till att första kommunala räddningsresurs når olika delar av medlemskommunernas geografiska område. I responstiden ingår larmhanteringstid samt insatstiden.

Med insatstid avses totala tiden från larm till att första resurs är på plats vid olycksplats och påbörjat insats. I tiden är anspänningstiden medräknad. Anspänningstiden varierar beroende på station utifrån om det är en heltids- eller deltidsenhet samt FiB eller FIP som larmas.

Insatstid

För att medborgarna i våra medlemskommuner skall erhålla hjälp inom godtagbar tid har RDM räddningsstyrkor utplacerade på 15 räddningsstationer samt ett räddningsvärn. Se bild 4 i kapitel 8.1.1 *Tillgång till egna resurser*

Normalt kan boende i dessa tätorter erhålla hjälp inom 10 min vid en olyckshändelse. De flesta boende på landsbygden nås normalt inom ca 20 min vid en olyckshändelse. Ett fåtal med längre avstånd från tätorter nås av räddningstjänsten inom 25 - 30 minuter. Olycksplatser som inte kan nås direkt via farbar väg i till exempel skog och mark tar längre tid att nå. Bild 6 nedan visar hur snabbt olika områden kan nås av en första räddningsenhet (ej FIB eller FIP), förutsatt att beredskapen inte är påverkad av andra händelser.

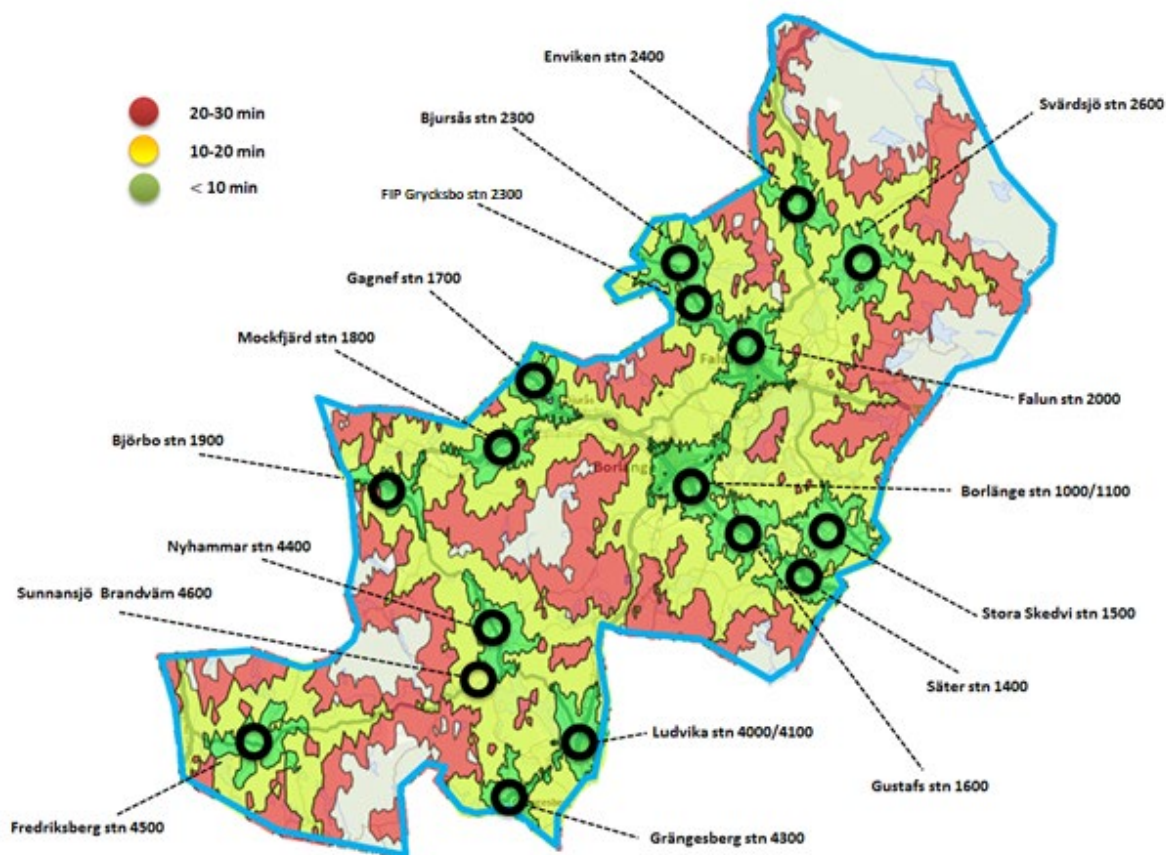

Bild 6. Insatstider

Genom samarbete med angränsande räddningstjänster kan dock vissa områden nås snabbare än vad bild 6 visar.

RDM:s samlade förmåga till räddningsinsats bygger på snabb tidig insats av närmaste station och vid behov förstärkning från andra stationer. Det är antalet stationer, deras minimibemanning och avstånden mellan dem som avgör hur snabbt det går att bygga upp resurser på en skadeplats. RDM beaktar tid för styrkeuppbyggnad som en del i uppbyggnaden av erforderliga förmågor och dess placering. Diagram över styrkeuppbyggnad inom respektive kommuns tätort finns tillgängliga hos RDM.

7.1.6 Överlåta åt annan att vidta inledande begränsade åtgärder

Falu kommun har avtal med privat bevakningsföretag (väktare) för bevakning på egna fastigheter. Om vaktbolaget bedömer att de kan nå olycksplatsen före räddningstjänsten och göra en skadebegränsande insats kan väktare åka till skadeplatsen och påbörja åtgärder i väntan på räddningstjänst (IVPR).

7.1.7 Samverkan med andra aktörer

De flesta kommunala räddningsinsatser sker parallellt med insatser av andra aktörer, exempelvis polis och sjukvård. Varje aktör utför uppgifter utifrån sitt eget lagstöd och ingen av dem har direktivrätt över andra. För att kunna utföra insatserna på bästa sätt behöver dock aktörerna samverka. Se tabell 20 nedan för exempel på samverkande organisationer.

Organisation	Stödresurser
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Resurstillförsel, specialistkompetens
Länsstyrelsen Dalarna	Regional ledning och stab, resurstillförsel
Region Dalarna	Sjukvårdsresurser, specialistkompetens
Trafikverket	Transportresurser, utredning av olyckor
Polisen	Polisiära resurser, utredning av olyckor
Försvarsmakten	Personal, materiel
Dala Airport	Fristående räddningsstyrka för flygplatsen
Kommunernas frivilliga resursgrupper	Personal, material
Krisstöd/ POSOM (Grupp för psykiskt och socialt omhändertagande)	Personal, samtalsstöd mm
Hitachi Energy	Fristående räddningsstyrka för industrin
Sjöräddningssällskapet	Resurser för insats på sjöar.
Maskinringen Gävle-Dala	Utrustning och personal i samband för skogsbrandbekämpning.

Tabell 19. Exempel på samverkande organisationer

Avtal med offentliga och privata aktörer

Avtal har tecknats med organisationer enligt bilaga B., Se Bilaga B Avtalslista:

7.1.8 Varning och information till allmänheten

Vid större olyckor eller överhängande fara för olyckor kan det föreligga ett behov av att snabbt informera och varna allmänheten.

Informationen kan ske via varningssystemet "Viktigt meddelande till allmänheten" (VMA), som utgörs av meddelande i radio och TV samt utomhuslarm, i syfte att varna människor om att något allvarligt har hänt som hotar liv, hälsa, egendom eller miljö och kan exempelvis användas vid:

- vid olyckor och allvarliga händelser, till exempel gasutsläpp eller en stor brand
- vid svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner, till exempel nedfall av radioaktiva ämnen eller problem med att nå 112
- vid krishantering inför och i samband med extraordinära händelser, till exempel förestående dammbrott eller sabotage mot dricksvattenförsörjningen

Den som begär VMA ansvarar för informationens innehåll och att uppgifterna är korrekta. Informationen lämnas till SOS som förmedlar den till Sveriges Radios sändningsledning. Meddelandet bör innehålla information om vad som hänt, vad riskerna består av, hur man skyddar sig och vilket utbredningsområde olyckan har. Allmänheten ska också informeras när faran är över.

Viktigt meddelande till allmänheten i radio och TV

Ett VMA sänds alltid i radio och TV. Vid vissa tillfällen används också systemet för utomhusalarm. Utomhussignalen följs alltid av information i radio och TV.

Efter att ett VMA sänts ut, kan allmänheten söka vidare information på t ex. webbplatsen Krisinformation.se, informationsnumret 113 13 eller på berörda kommuners webbplatser.

Meddelande via SMS

I samband med ett VMA i radio och TV kan även ett SMS till mobiltelefoner inom ett visst område skickas ut till allmänheten.

Utomhusvarning (Hesa Fredrik)

Systemet för utomhusvarning, Viktigt Meddelande, som populärt kallas för "Hesa Fredrik", finns för att varna allmänheten både i fredstid och under höjd beredskap. Varningssystemet består av flera ljudsändare som finns utplacerade inom tätorterna Falun, Borlänge, Ludvika och Grängesberg.

Räddningsledaren beslutar om att utlösa signalen. Detta kan ske i första hand genom SOS Alarm men kan även ske från räddningsstationerna i Falun, Borlänge, och Ludvika.

Utrustningen i utomhusvarningssystemet ägs av staten medan kommunerna ansvarar för drift och underhåll och är användare av systemet. RDM svarar för drift och underhåll.

Vid omedelbar krigsfara kan regeringen beordra signalen beredskapsalarm för att kalla in civil personal till militärtjänstgöring samt vid meddelande från Försvarsmakten om luftangrepp kan kommunerna sända signalen för flyglarm för att varna befolkningen.

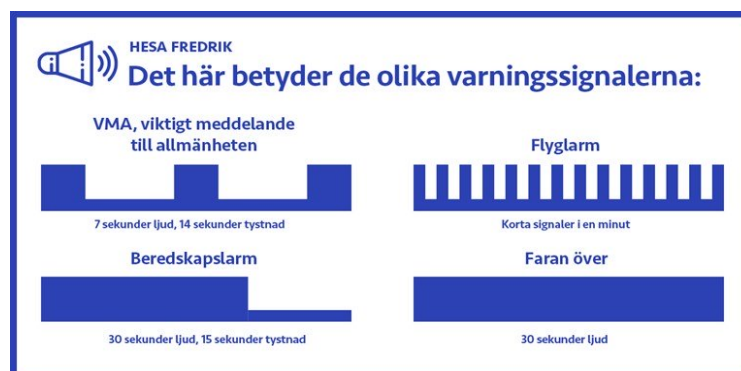

Bild 7. betydelse av varningssignalerna

Varningssystemet provas fyra gånger per år, den första helgfria måndagen i mars, juni, september och december klockan 15:00. Då ljuder utomhussignalen "Viktigt Meddelande till allmänheten" i de tätorter som har varningssystemet och Sveriges Radio läser upp information om testet. Klockan 15.05, avslutas testet med signalen "Faran över".

7.2 Beskrivning av förmåga stationsvis och per olyckstyp

7.2.1 Stationsövergripande förmåga

Förbundets förmåga att hantera olyckor planeras och dimensioneras utifrån genomförd riskanalys och aktuell riskbild. Organisationen genomför kontinuerlig omvärldsbevakning för att identifiera avvikelser och eventuella tillfälliga förändringar i riskbilden för anpassning av den operativa förmågan.

Inom RDM definieras begreppet förmåga som ett samlingsnamn på personal och personalgruppers teoretiska kunskaper, praktiska färdigheter, personella och materiella resurser.

Bild 8 nedan beskriver respektive stations förmågor. Inom vilken tid respektive förmåga kan anlända till skadeplats varierar utifrån vilken förmåga som larmas, placering och var olyckan skett. Insatstid för respektive förmåga beskrivs översiktligt i bild 6 i kapitel 7.1.5. Responstid. Mer detaljerad information finns hos RDM. Strategiska överväganden sker över tid av räddningschef.

	1000	1100	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2300	2400	2600	4000	4100	4300	4400	4500	4600
Förmåga	Borlänge	Borlänge	Säter	St. Skedvi	Gustafs	Gagnef	Mockfjärd	Björbo	Falun	Bjursås	Enviken	Svärdsjö	Ludvika	Ludvika	Grängesberg	Nyhammar	Fredriksberg	Sunnansjö
Beredskapsform	Heltid	RIB	RIB	RIB	RIB	RIB	RIB	RIB	Heltid	RIB	RIB	RIB	Heltid	RIB	RIB	RIB	RIB	Värm
Bemannning (befäl + bm)	1+5	1+3	1+4	1+2	1+2	1+4	1+2	1+2	1+5	1+4	1+4	1+4	1+5	0+2	0+2	0+2	1+4	X
Räddningsledning på egen styrka																		
IVPA / Sjukvård																		
Brand i byggnad																		
Rökdykning																		
Höjdfordon																		
Kem																		
Sanering kem					*													
Vattenlivräddning																		
Kommunikationsolycka																		
Tung räddning																		
Skogsbrand																		
Vattentransport																		
Terrängtransport																		
Skumsläckning																		
Skjutning gasflaskor																		
Övrig räddning																		

- **Basförmåga:** Kraven på vad varje enhet skall klara av är lika för alla stationer. Kraven utgår från bemanning med ett befäl och två brandmän.
- Har första insatsförmåga och kan uppnå basförmåga med komplettering med räddningsledare.
- Har ej beredskap. Har förmåga att assistera vid dessa typer av larm.
- **Utökad förmåga:** Taktiska enheter som utgår från riskbilden och där basförmågan är mer fördjupad med kompetens och utrustning.
*På Stn. 1600 Gustafs finns även Region Dalarnas saneringsresurs placerad
- **Specialförmåga:** Taktiska enheter med särskild inriktning. Specialresurs med spetskompetens som verkar inom hela förbundet. Mer förmåga och utrustning än utökad förmåga.

Bild 8. Förmågor

7.2.2 Förmåga per olyckstyp

Tabeller nedan anger för respektive olyckstyp vilka övergripande effekter som ska uppnås och vilka omedelbara- samt skadeförlopps-brytande åtgärder som är centrala. Vidare de särskilda resurser som behövs för att uppnå de övergripande effekterna. Det är omöjligt att för varje enskilt tillfälle definiera den sammanvägda förmågan utifrån alla variabler. Varje händelse är unik och åtgärderna anpassas efter omständigheterna för att möta hjälp-behovet. Den förmåga som krävs för att nå effekt kan därför inte beskrivas för varje enskild händelse utan behöver generaliseras.

För att uppnå de övergripande effekterna behövs utifrån aktuellt behov även lednings-funktioner, förstärkningsresurser och samverkan med andra aktörer. Vid vissa olyckor kan även överblick av skadeplatsen via helikopter eller drönare behövas.

För olyckstypen brand i byggnad tillkommer krav utifrån Boverkets byggregler om utrymning. Insattider enligt bild 6 utgör en översiktlig beskrivning inom vilka tider räddningstjänsten kan assistera med utrymning via steg samt höjdfordon.

Tabell 20 Brand i byggnad

Övergripande effekter	Förmåga	Särskilda resurser
Omedelbara åtgärder		
Livräddning Förhindra brandspridning	Utföra invändig livräddning. Utföra livräddning med Bärbarstege upp till 11 meter Utföra livräddning med höjd- fordon upp till 23 meter Akut omhändertagande av drabbade personer Påbörja rökdykning Påbörja släckning	Höjdfordon Tankfordon Rökskyddsdepå
Bryta skadeförlopp		
Släcka branden Förhindra eller minimera miljöskador Förhindra eller minimera egendomsskador	Utföra invändig släckning. Utföra utvändig släckning. Säkerställa vattenförsörjning Förhindra vidare spridning. Prehospital omhändertagande	

Tabell 21 Brand utomhus

Övergripande effekter	Förmåga	Särskilda resurser
Omedelbara åtgärder		
Livräddning Förhindra brandspridning	Akut omhändertagande av drabbade personer	Tankfordon Motorsprutor Terrängfordon
Bryta skadeförlopp		Skogsbrandresurs Rökskyddsdepå
Släcka branden Förhindra eller minimera miljöskador Förhindra eller minimera egendomsskador	Säkerställa vattenförsörjning Förhindra vidare spridning Prehospital omhändertagande Transport i terräng	

Tabell 22 Trafikolycka

Övergripande effekter		Förmåga	Särskilda resurser
Omedelbara åtgärder			Tung räddning, losstagningsutrustning, Avspärrningsutrustning samt buffertfordon, Varningsutrustning, Säkerhetsordning av järnväg Kemresurs.
Livräddning Förhindra följdolyckor Förhindra eller minimera miljöskador	Akut omhändertagande av drabbade personer Snabbt uttag vid kritisk patient eller yttre hot Initiala åtgärder för losstagning eller säkert uttag Varna övriga trafikanter		
Bryta skadeförlopp			
Förhindra eller minimera miljöskador Förhindra eller minimera egendomsskador Minska samhällspåverkan pga av avstängda vägar eller järnvägar	Prehospital omhändertagande. Säkra mot brand Samverkan med andra aktörer Säkra olycksplatser för alla involverade aktörer		

Tabell 23 Olycka med farliga ämnen

Övergripande effekter			Förmåga		Särskilda resurser	
Omedelbara åtgärder						
Livräddning Förhindra fortsatta olyckor		Akut omhändertagande av drabbade personer Avspärrning Utföra utrymning alt inrymning Påbörja kemdykning			Kemresurs Skumresurs Oljeskyddsresurs	
Bryta skadeförlopp						
Förhindra eller minimera miljöskador Förhindra eller minimera egendomsskador		Prehospital omhändertagande Indikering Stoppa utsläpp Förhindra spridning Samla upp och sanering Säkra mot brand				

Tabell 24 Naturolycka

Rubrik 24 Naturolyckor		
Övergripande effekter	Förmåga	Särskilda resurser
Omedelbara åtgärder		Terrängfordon Motorsprutor
Livräddning Förhindra fortsatta olyckor	Akut omhändertagande av drabbade personer Transport i terräng	
Bryta skadeförlopp		
Förhindra eller minimera miljöskador Förhindra eller minimera egendomsskador	Prehospital omhändertagande Pumpa vatten Losstagning Bygga barriärer	

Tabell 25 Drunkning

Övergripande effekter		Förmåga	Särskilda resurser
Omedelbara åtgärder			
Livräddning Förhindra fortsatta olyckor	Akut omhändertagande av drabbade personer Utföra ytlivräddning.	Båtar Vattendykning	
Bryta skadeförlopp			
	Prehospital omhändertagande.		

7.3 Operativ ledning

Övergripande beskrivning

Räddningschefen ansvarar för ledning av räddningstjänstens operativa organisation.

Ledningsorganisationen är utformad för att på mest effektiva sätt ha tillgång till, och kunna agera i samtliga ledningsnivåer.

RDM ingår i samarbetet RiS (Räddningstjänst i Samverkan). Syftet med ökad samverkan är att förbättra kvaliteten och räddningstjänsternas långsiktiga hållbarhet för ledning av kommunal räddningstjänst. Målet är att öka redundansen och förmågan att leda större och flertalet mindre samtidiga räddningsinsatser

Genom samarbetet mellan räddningstjänsterna i RiS finns omedelbar tillgång till fler styrkeledare, insatsledare och i RiS gemensamma ledningsfunktioner för att utöka bemanningen i den övergripande ledningen och för ledning i skadeområden. För att ytterligare öka ledningskapacitet eller uthållighet kan både administrativ personal och lediga ledningsfunktioner kallas in. Även andra räddningstjänster kan medverka i RiS räddningsinsatser efter begäran.

Systemet beskrivs i dokumenten "Ledningsdoktrin för Räddningstjänster i Samverkan (RiS)" och "Ledningsinstruktion för Räddningstjänster i Samverkan (RiS)".

7.3.1 Ledningsnivåer

De ledningsnivåer där vinning finns att agera över större ytor och system är i ledningssystemet gemensamma. De ledningsnivåer som behöver lokal förankring tillhör respektive organisation (i detta fall RDM), dock ställda under den gemensamma övergripande ledningen. Se bild 9.

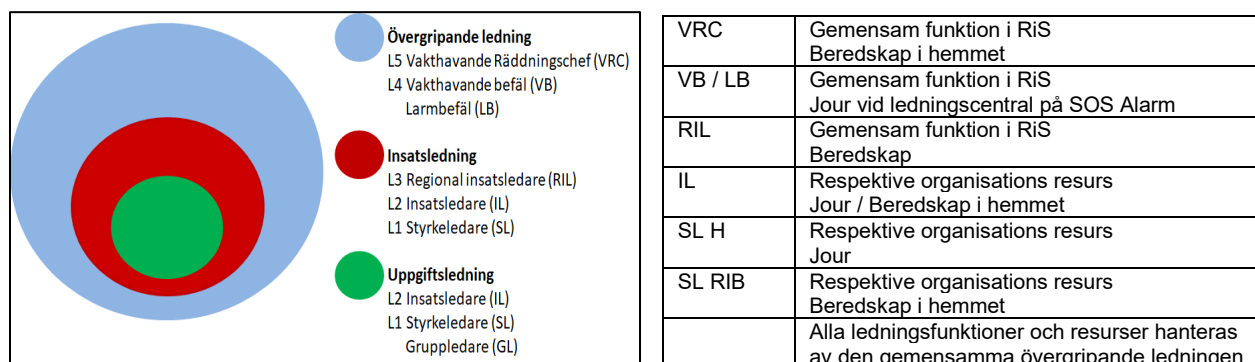

Bild 9. Systemets utformning, nivåer, nomenklatur, etc. följer de direktiv och riktlinjer som upprättas nationellt.

Övergripande ledning

Den övergripande ledningen ansvarar för den samlade uttryckningsverksamheten i RiS.

Funktionen överblickar och anpassar verksamheten utifrån den samlade riskbilden med inre och yttre påverkan på systemet, pågående insatser och beredskap för eventuella kommande insatser. Den aktuella riskbilden förändras hela tiden. RiS ska därför kontinuerligt anpassa resurstillgången för att kunna möta redovisad förmåga

Övergripande ledning fördelar och tilldelar ledningsresurser till respektive räddningsinsats så att ledningsbehovet tillgodoses.

Den övergripande ledningen hanteras normalt av vakthavande befäl/larmbefäl på uppdrag av Vakthavande räddningschef.

Insatsledning

Insatsledning ansvarar för att leda en enskild insats så att hjälpbehovet inom denna räddningsinsats tillgodoses. Insatsledning samordnar och fördelar resurser efter behov och tillgång

Uppgiftsledning

Uppgiftsledning ansvarar för att leda och genomföra enskilda, tilldelade arbetsuppgifter och för att delar av det totala hjälpbehovet inom en räddningsinsats tillgodoses.

Ledningsstöd

Ledningsstöd utgör stöd till någon eller flera av ledningsnivåerna och kan bestå av en eller flera personer. Ledningsstödet anpassas i omfattning och kompetens utifrån det aktuella behovet och kan utifrån behovet. Personal i funktionen kan utgöras av såväl räddningspersonal som övrig personal och externa resurser.

7.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Vid vissa samtidiga eller omfattande händelser är de resurser som finns på en enskild räddningsstation inte tillräckliga. RDM:s förmåga att genom förstärkningslarm anpassa förmågorna utifrån behoven på en viss plats i förbundet är viktig för att bättre kunna hantera vissa typer av händelser.

Större olyckor kräver förmåga till samverkan och ledning av räddningsinsatser. Genom att använda förbundets totala förmågor och resurser samt genom samverkan med andra kommuner, myndigheter och organisationer finns en förmåga och uthållighet att klara av både större olyckor och flera olyckor som hanteras samtidigt. Samverkan ger också möjlighet till en större uthållighet vid långvariga insatser.

7.4.1 Samtidiga räddningsinsatser

Inom RDM:s geografiska område inträffade samtidiga larm till räddningstjänstuppdrag eller annat uppdrag, under perioden 2019 - 2021 i genomsnitt vid ca 30% av larmen.

Samtidiga larm på heltidsstationerna i Falun, Borlänge samt Ludvika samt RDM:s ledningssystem under samma period enligt tabell 27.

Heltidsstation	% samtidiga larm
Borlänge*	6,4
Falun	7,1
Ludvika*	5,8
Ledningssystem**	28,7

Tabell 26. Samtidiga larm perioden 2019 - 2021

*Avser hel samt deltidstation på heltidsstation

** RDM, Smedjebacken samt Rättvik

RDM hanterar samtidiga larm utifrån olyckstyp men fortfarande utifrån riktlinjen att närmaste resurs skall larmas. Då resurserna placerade på närmaste räddningsstation redan är upptagna larmas resurser från angränsande station.

7.4.2 Olyckor som kräver nationella och internationella resurser

Olyckor med katastrofala följder inträffar mycket sällan men har så stora konsekvenser att samhället måste ha en viss förmåga. Vid denna typ av olyckor kan även nationella och internationella resurser krävas.

För att hantera resurser som ställs till räddningstjänstens förfogande vid en större händelse inom Dalarnas län finns en resurssamordnande funktion. Funktionen benämns ”Resurssamordnande funktion för räddningstjänst i Dalarna” (RFD). RFD kan aktiveras av Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap. Funktionens uppgift är att öka möjligheterna till ett effektivt samarbete mellan räddningstjänsterna genom att på ett effektivt sätt fördela till länet tillförda resurser. Funktionen fördelar resurser som tillförs länet nationellt, internationellt, från kommunal räddningstjänst eller annan aktör som kan bidra med resurser.

I Dalarna finns dessutom ett antal brandbefäl som är utsedda att leda de räddningsinsatser som Länsstyrelsen kan ta över ansvaret för från kommunerna. Dessa presumtiva regionala räddningsledare kan också aktivera RFD.

Vid omfattande eller speciella olyckor finns även ett antal nationella resurser vilka ger räddningstjänsten tillgång till ytterligare förstärkningsresurser. Förstärkningsresurserna samordnas av MSB och ger räddningstjänsten tillgång till ytterligare förmågor. Resurserna finns strategiskt placerade över landet. Se tabell 28.

Resurs	Innebörd resurs
Skogsbrand	Depåer för skogsbrandbekämpning finns förvarade på MSB:s centrallager i Kristinehamn samt på 12 räddningstjänster. Helikoptrar och skopande flygplan med möjlighet att släppa vatten. fördelas nationellt utifrån rådande brandriskprognos.
Översvämning	Materiel för hantering av översvämningar bland annat översvämningsbarriärer och pumpar Samtlig materiel förvaras i MSB:s centrallager i Kristinehamn.
CBRNE	MSB:s resurser består av kemenheter, saneringsenheter, indikeringsenheter samt expertstöd genom Företagens kemberedskap.
Oljeskydd	Oljeskyddsförråden finns på fem platser, Göteborg, Oskarshamn, Härnösand, Djurö och Slite. Oljeskyddsmaterialet innehåller bland annat länsor, skimrar och saneringsmateriel.
Sök och räddning	NUSAR (Nationell Urban Sök och Räddning) kan användas för att söka efter och rädda människor vid händelser med kollapsade byggnadskonstruktioner till exempel orsakade av naturhändelser, olyckor eller terroråd
Samverkan och ledning	Förstärkningsresurs för stöd till samverkan och ledning (FSOL). Syftar till att förstärka aktörens ledningsförmåga
Världandsstöd	Internationellt stöd för räddningsinsats

Tabell 27. Beskrivning nationella förstärkningsresurser.

7.4.1 Uthållighet över tid

Förutom en tidig insats och förstärkning kräver en större olycka oftast en uthållighet över tiden. Förutsättningarna för att bedriva en räddningsinsats över tiden är starkt beroende av hur mycket insatspersonal som totalt är anställda i förbundet. Deltidsstationer samt brandvärn blir väldigt viktiga i personalförsörjningen eftersom det finns avsevärt fler deltidssbrandmän än heltidsbrandmän anställda i förbundet. En viktig faktor för uthållighet är RDM:s operativa ledningssystem som snabbt kan förse insatsen med nödvändiga resurser och koordinera resurser över tid.

För att skapa uthållighet över tid är samverkan med angränsande räddningstjänster viktig.

7.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

7.5.1 Höjd beredskap

Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret skall värna civilbefolkningen, säkerställa viktiga samhällsfunktioner och bidra till Försvarsmaktens förmåga. Kommunal räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) ingår i det civila försvaret.

För att skydda och rädda människor och egendom vid höjd beredskap ska räddningstjänsten enligt LSO 8 kap 2§ utöver sina normala uppgifter även ansvara för:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot nukleära och kemiska vapen,
- kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att verksamheten ska kunna fullgöras.

Personal inom RDM skall delta i åtgärder för första hjälp och transport av skadade och för befolkningsskydd.

Enligt LSO 8 kap. 4§ kan dessutom personal inom räddningstjänsten tas i anspråk för uppgifter som inte berör den egna kommunen.

Organisationen vid höjd beredskap bygger på den fredstida organisationen och dess ansvarsområden. Utifrån planeringsinriktningar från centrala myndigheter inriktas planeringsarbetet på att säkerställa förmåga och uthållighet i händelse av fredstida kriser. Planeringsarbete genomförs utifrån den nu gällande kommunöverenskommelsen för civilt försvar som omfattar arbete med krigsorganisation, kompetenshöjande åtgärder samt säkerhetsskydd.

7.5.2 Extraordinär händelse

Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder syftar till att kommuner och regioner skall minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och regioner skall därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

RDM skall i skäligen omfattning stödja medlemskommuner och andra organisationer inom vårt område med kompetens, krisledning, samordning, och andra relevanta uppgifter

Säkerhetsskyddslagen

Säkerhetsskyddslag (2018:585) och säkerhetsskyddsförordning (2018:658) avser skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. RDM har en utsedd säkerhetsskyddschef och en biträdande säkerhetsskyddschef som ansvarar för att lagstiftningarna följs.

8 Uppföljning, utvärdering och lärande

8.1 Lärande av insats

När en räddningsinsats är avslutad ska kommunen enligt LSO 3 kap. 10 § se till att olyckan undersöks för att i skäligen omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts. Detta har ålagts RDM via förbundsordningen. Det underliggande syftet naturligtvis lärande, därför är erfarenhetsåterföring minst lika viktigt. Lärande av insats innebär således att information och kunskap av undersökningarna ska i lärande syfte återkopplas i egen organisation för att förbättra rutiner och arbetssätt.

RDM arbetar med tre nivåer av olycksundersökningar: händelserapport, insatsutvärdering och särskild olycksundersökning. Ambitionsnivån är beroende på hur allvarlig olyckan varit eller vilken betydelse den får för räddningstjänstens lärande.

Resultaten av undersökningarna kommuniceras som statistik och som rapporter.

Undersökningarna utgör underlag för uppföljning och utvärdering av RDM:s räddningstjänstverksamhet samt brandförebyggande arbete. Vidare skall RDM rapportera alla utredningar till MSB som en del i uppbyggandet av en nationell erfarenhetsbank.

Händelserapport

Det lägsta kravet som ställs för att en olycksundersökning ska vara av skäligen omfattning är en väl dokumenterad händelserapport.

Händelserapporteringen är en viktig del i den interna uppföljningen och ett led i att ständigt förbättra verksamheten. Händelserapporterna ger även underlag för att få fram statistik till bland annat riskanalyser. Vidare även som underlag i det förebyggande arbetet. Ex vis vid tillsyn.

Insatsutvärdering

En insatsutvärdering är en enklare form av olycksundersökning som utförs på de händelser man bedömer kan bidra med lärdomar till den övriga organisationen. Resultatet av undersökningarna ska i lärande syfte återkopplas i egen organisation för att förbättra rutiner och arbetssätt. Åtgärdsförslag ska arbetas med och följas upp kontinuerligt.

Särskild olycksundersökning

Den särskilda olycksundersökningen genomförs av en ansvarig olycksutredare och tilldelade medutredare. Finns behov så genomförs undersökningen i samarbete med andra aktörer, som t. ex. den drabbade kommunen, annan räddningstjänst, myndighet eller företag. Särskild olycksundersökning kan utföras vid omfattande allvarliga händelser, bland annat vid dödsbrand. Undersökningens omfattning och syfte anpassas till den aktuella olyckan i en behovsbedömning. Ansvarig utredare har lägst gått utbildning i grundläggande olycksutredning hos MSB, eller har likvärdig kompetens.

8.2 Sakkunnigutlåtanden

Efter inträffad händelse av brand förekommer det att RDM lämnar sakkunnigutlåtanden på begäran av Polismyndighet, åklagare eller domstol. Brottsutredningar i samband med bränder kräver ofta stor sakkunskap och därför anlitas emellanåt brandteknisk expertis, bland annat personal inom räddningstjänsten, för att som brandsakkunniga göra bedömningar av brandförlopp, brand- och rökspridning mm.

RDM följer rekommendationer från Nationellt Forensiskt Centrum (NFC) för hur sakkunnigutlåtanden kan utformas vid bedömning. Kompetenskrav för att skriva sakkunnigutlåtanden är lägst MSB:s utbildning Räddningsledning B, eller likvärdig kompetens.

8.3 Sakkunnig vid Polismyndighetens brandplatsundersökningar

Vid behov kan RDM erbjuda en brandsakkunnig vid brandplatsundersökningar för att underlätta arbetet för Polismyndighetens forensiska tekniker. Erfarenheten av detta samarbete är att det ofta leder till fördjupad eller stärkt resonemang kring en brands förlopp och troliga brandorsaker.

Den brandsakkunniga hos RDM ska lägst ha utbildats i MSB:s utbildning för brandplatsundersökning samt vara prövad hos Polismyndigheten vad gäller sekretess och lämplighet för tjänstgöring.

Bilaga A Dokumentförteckning

Förteckning över styrdokument som reglerar RDM:s åtgärder och organisation. Se tabell.

Dokument	Beskrivning	Antas av
<i>Handlingsprogram för Förebyggande verksamhet enligt 3 kap. 3 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor*</i>	Övergripande politiskt styrdokumentet för kommunens arbete med skydd mot olyckor	Medlemskommunernas Kommunfullmäktige
<i>Handlingsprogram för räddningstjänst.</i>	Redovisar hur räddningstjänsten i Falu, Borlänge, Sätters, Gagnefs och Ludvika kommuner ska genomföras och utvecklas.	RDM:s direktion
<i>Delprogram Brandförebyggande-verksamhet</i>	Redovisar hur det brandförebyggande arbetet i Falu, Borlänge, Sätters, Gagnefs och Ludvika kommun ska genomföras och utvecklas.	RDM:s direktion
<i>Riskbild RDM</i>	Beskrivet de risker som kan leda till räddningsinsats	RDM:s direktion
<i>RDM:s Förbundsordning</i>	Redovisar ansvar och uppdrag som medlemskommunerna tilldelat RDM	Medlemskommunernas Kommunfullmäktige
<i>RDM:s Verksamhetsplan</i>	Redovisar årsvis RDM:s organisation, verksamhet samt målsättningar.	RDM:s direktion
<i>Andra styrdokument</i>	RDM:s Interna styrdokument	Enligt RDM:s delegationsordning

**Tidigare kommunernas Handlingsprogram för trygghet och säkerhet*

Bilaga B: Avtalsförteckning

Förteckning över avtal med anledning av det som beskrivs i handlingsprogrammet. De avtal som anges är de som gäller vid tidpunkten för handlingsprogramms fastställande. Se tabell.

Avtalsområde	Organisation
Utdalmering av räddningstjänst	SOS Alarm AB
Operativ ledning	Räddning i samverkan (RiS)
Restvärdesräddning i anslutning till räddningstjänstinsatser	Försäkringsbranschens Restvärdesräddning i Sverige AB
Samverkan vid räddningsinsatser	Räddningstjänsterna i Dalarna
	Gästrike räddningstjänst
	Bergslagens räddningstjänst
	Räddningstjänsten Södra Hälsingland
Drift och underhåll Brandpostnät	Trafikverket (Rangerbangården)
	Borlänge Energi
	Säters kommun
	Gagnefs kommun
	Ludvika kommun
Skogsbrandsdepå	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
I väntan på räddningstjänst (IVPR)	Falu kommun
Regional ledning och stab, (RFD) resurstillförsel	Länsstyrelsen Dalarna
Resurser för skogsbrandsläckning	Gävle-Dala maskinring
Sanering efter trafikolyckor på statliga vägar	Trafikverket
Sanering efter trafikolyckor på Kommunala vägar	Säters kommun
	Gagnefs kommun
	Ludvika kommun
	Borlänge Energi
Drift och underhåll Utomhus-varningssystemet (VMA)	Falu kommun
	Borlänge kommun
	Ludvika kommun
Livsuppehållande åtgärder i väntan på ambulans (IVPA)	Region Dalarna
Trygghetsskapande åtgärder i väntan på ambulans	Falu kommun
	Säters kommun
	Gagnefs kommun
	Region Dalarna

Bilaga C: Kompetenser

För att utföra effektiva räddningsinsatser ställer RDM följande, grundläggande, minimikrav på utbildning för att ha behörighet att ingå i respektive befattning. Se tabell.

Befattning	Kompetenskrav (minimikrav)
Räddningschef	Ledningskurs 3 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB Tillsyn A Stabsutbildning
Operativ befattning	Kompetenskrav (minimikrav)
Vakthavande Räddningschef	Ledningskurs 3 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB Tillsyn B Stabsutbildning
Vakthavande befäl	Ledningskurs 3 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB Stabsutbildning
Larmbefäl	Ledningskurs 3 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB Stabsutbildning
Regional Insatsledare	Ledningskurs 2 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB Stabsutbildning
Insatsledare	Ledningskurs 2 alt. Räddningsledning B/ Brandingenjör med RUB
Styrkeledare Heltid	Ledningskurs 2 alt. Räddningsledning B, Brandmästare (Stf. Styrkeledare: Ledningskurs 1 alt. Räddningsledning A)
Styrkeledare i Beredskap	Ledningskurs 1 alt. Räddningsledning A
Gruppledare i beredskap	Ledningskurs 1 (Gruppledare) alt. Räddningsledning A Vid tillfällig akut brist på behörig Styrkeledare i Beredskap är kravet intern arbetsledarutbildning.
Brandman Heltid	Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap, eller avlagt examen i utbildning SMO alt. Brandman Heltid. Personal skall dessutom genomgå lokal introduktionsutbildning.
Brandman i Beredskap	Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap alt. Räddningsinsats/Brandman deltid. Personal skall dessutom genomgå lokal introduktionsutbildning.
Personal vid räddningsvärn	Intern Introduktionsutbildning.

Tabell 30. Befattning och kompetenskrav

Kompetenskrav i organisationen för operativa befattningar. Kompetensutbildning från MSB:s utbildningar alternativt motsvarande från SRV:s tidigare utbildningssystem.

Utöver grundläggande kompetensutbildning ska personal ha genomgått utbildning, delta i föreskriven övningsverksamhet och inneha behörighet för att kunna utföra arbetsuppgifter utifrån förutbestämda förmågor.

Tillfälliga beslut om avsteg från kompetenskraven kan fattas av räddningschefen.

Övning

För att bibehålla och öka personalens kompetens genomförs regelbundna utbildningar och övningar. Inriktningen på övningarna styrs av aktuell riskbild och av behovet av att underhålla befintlig kompetens. Övningarna ska planläggas, dokumenteras och utvärderas.

Bilaga D: Beskrivning av samråd

Samråd om handlingsprogrammet har skett genom skriftligt utskick till berörda som nämns i listan nedan.

Politisk styrning

- Räddningstjänsten Dala Mitt Direktion

Medlemskommuner

- Falu kommun
- Borlänge kommun
- Sätters kommun
- Gagnefs kommun
- Ludvika kommun

Räddningstjänster

- Räddningstjänstens Rättviks kommun
- Räddningstjänsten Smedjebackens kommun
- Brandkåren Norra Dalarna
- Räddningstjänsten Södra Dalarna
- Gästrike räddningstjänst
- Räddningstjänsten Ljusdal
- Räddningstjänsten Södra Hälsingland
- Kommunalförbundet Hälsingland
- Norr Hälsinge Räddningstjänst
- Nerikes Brandkår
- Bergslagens Räddningstjänst

Statliga och regionala instanser

- Länsstyrelsen i Dalarnas län
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Försvarsmakten Region Mitt
- Polismyndigheten Region Mitt
- SOS Alarm Falun
- Region Dalarna